

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU STRATEGII
ROZWOJU GMINY BIAŁOŚLIWIE
NA LATA 2016-2025**

Spis treści

STRESZCZENIE PROGNOZY W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	3
1. INFORMACJE WSTĘNE	5
1.1. PODSTAWA FORMALNA I PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY	6
1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY	7
1.3. METODYKA OPRACOWANIA PROGNOZY	7
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STRATEGII ORAZ O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
2.1. OGÓLNA ZAWARTOŚĆ PROJEKTU STRATEGII ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ	9
2.2. CELE REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY BIAŁOŚLIWIE	10
2.3. POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII GMINY BIAŁOŚLIWIE Z DOKUMENTAMI USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM KRAJOWYM, REGIONALNYM, LOKALNYM	15
3. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA NA TERENACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII	21
3.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	21
3.1.1. POŁOŻENIE, RZEŻBA TERENU, KLIMAT	21
3.1.2. JAKOŚĆ POWIETRZA	22
3.1.3. ŚRODOWISKO WODNE	25
3.1.4. ZASOBY SUROWCÓW MINERALNYCH	29
3.1.5. ZASOBY GLEBOWE	29
3.1.6. ZASOBY PRZYRODNICZE	30
3.1.7. ZASOBY LEŚNE	32
3.1.8. SYSTEM PRZYRODNICZYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH	32
3.1.9. KLIMAT AKUSTYCZNY	36
3.1.10. ZABYTKI I ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, KRAJOBRAZ KULTUROWY	37
3.1.11. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII	38
4. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STRATEGII, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY	40
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STRATEGII ORAZ SPOSOBY, W JAKIE TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTÓW	41
6. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	44
6.1. OCENA WPŁYWU NA ŚRODOWISKO PRZEDSIĘWZIĘĆ INWESTYCYJNYCH	50

7.OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWAŃ BEZPOŚREDNICH, POŚREDNICH, WTÓRNYCH, SKUMULOWANYCH, KRÓTKOTERMINOWYCH, ŚREDNIOTERMINOWYCH I DŁUGOTERMINOWYCH, STAŁYCH I CHWILOWYCH ORAZ POZYTYWNYCH I NEGATYWNYCH.....	60
7.1. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	60
7.2. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	76
8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW.....	78
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STRATEGII	80
10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STRATEGII ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	81
11. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	82
12. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	82
13. PODSUMOWANIE	83
BIBLIOGRAFIA	83

STRESZCZENIE PROGNOZY W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r. poz. 353 ze zm.), (zwanej dalej: ustawą ooś).

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016-2025 (zwana dalej *Strategią*) została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres prognozy i stopień szczegółowości uzgodniono z organami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem WOO-III.411.483.2016.PW.1 z dnia 08.11.2016 r. oraz z Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym pismem DN-NS.9012.1595.2016 z dn. 07.11.2016 r.

Podstawowym celem prognozy jest ocena proponowanych skutków oddziaływania na środowisko celów i projektów proponowanych w Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie oraz ustalenie, czy przyjęte cele i kierunki działań gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie i zrównoważonemu rozwojowi.

Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Cele strategiczne i kierunki działań zaplanowane do realizacji w projekcie Strategii kładą nacisk przede wszystkim na poprawę jakości życia mieszkańców, w tym stanu środowiska naturalnego.

Wśród działań wymienionych w dokumencie Strategii, największą rolę odgrywają te inwestycyjne, tzn. takie, których realizacja może powodować oddziaływanie na środowisko. Kierunki przewidziane do realizacji w ramach Strategii podzielono na następujące grupy jak poniżej. Podział ten pozwoli przedstawić ocenę potencjalnych oddziaływań na środowisko poszczególnych grup kierunków.

- Budowa, rozbudowa, remont budynków.
- Infrastruktura służąca ochronie środowiska.
- Infrastruktura drogowa.
- Turystyka, sport i rekreacja.

Oddziaływania wynikające z realizacji zapisów Strategii będą miały przeważnie charakter pozytywny oraz neutralny. W kolejnych podrozdziałach przedstawiono ewentualne oddziaływania, mogące wystąpić w wyniku realizacji zapisów Strategii na elementy środowiska.

Po przeanalizowaniu celów strategicznych i operacyjnych również przypisanych do nich kierunków działań i zadań, należy stwierdzić, że żadne z zaproponowanych działań, nie powinno kwalifikować się do kategorii przedsięwzięć mogących zawsze znacząco

oddziaływać na środowisko, określonych w § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Natomiast niektóre z przedsięwzięć mogą kwalifikować się zgodnie z § 3 w/w rozporządzenia do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, tj. w szczególności w zakresie poprawy jakości dróg i towarzyszącej im infrastruktury, rozbudowy oczyszczalni ścieków oraz zadań w zakresie gospodarowania odpadami, itp.

Na potrzeby przeprowadzenia niniejszej analizy założono, że wszelkie działania w ramach realizacji przedmiotowej Strategii będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Przeprowadzona identyfikacja oddziaływań realizacji poszczególnych typów interwencji i kluczowych projektów wskazuje, że na etapie eksploatacji zdecydowana ich większość będzie miała kierunek pozytywny. Zarówno w przypadku elementów abiotycznych komponentów środowiska (woda, powietrze, gleby, krajobraz, zasoby itp.), jak i elementów środowiska ożywionego zidentyfikowano wiele pozytywnych oddziaływań bezpośrednich i pośrednich występujących w długo i średniookresowej perspektywie (lub stale), które związane będą z ogólnym zmniejszaniem antropopresji i poprawą jakości środowiska.

Oddziaływania negatywne związane z etapem eksploatacji przedsięwzięć mające charakter długoterminowy to przede wszystkim oddziaływania będące efektem ruchu komunikacyjnego a także eksploatacji oczyszczalni ścieków. Z uwagi na cele jakie stawia sobie strategia najwięcej pozytywnych oddziaływań zidentyfikowano w przypadku komponentu środowiska jakim jest człowiek. W założeniu cele i realizowane w ich ramach działania prowadzi do skumulowanego efektu jakim jest podwyższenie jakości życia mieszkańców. Można je rozpatrywać zarówno w zakresie wymiernym, a więc aspekcie materialnym, lecz również niewymiernym, związanym z kontekstem kulturowym i tożsamościowym mieszkańców.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą oddziaływania na środowisko wskazano ewentualne negatywne oddziaływania skumulowane głównie na etapie realizacji. Ich wystąpienie związane będzie głównie z lokalizacją przestrzenną poszczególnych przedsięwzięć. Kumulacja może wystąpić przede wszystkim w przypadku prowadzenia podobnych przedsięwzięć, np. związanych z budową lub modernizacją obiektów na tym samym terenie w tym samym czasie lub w bezpośrednim sąsiedztwie. Część z nich można wyeliminować lub ograniczyć stosując odpowiedni dobór terminów prac oraz nowoczesne, prośrodowiskowe technologie prowadzenia tych prac. W celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na ludzi poprzez kumulację w pobliżu różnych inwestycji w fazie budowy należy prowadzić odpowiednią politykę planowania inwestycji i oszczędnie gospodarować przestrzenią.

Oddziaływania negatywne jakie wystąpią na etapie realizacji przedsięwzięć będą miały przeważnie charakter chwilowy, ściśle związany z etapem budowy tj. w trakcie realizacji inwestycji infrastrukturalnych, z zakresu budowy i przebudowy infrastruktury drogowej; sieci wodociągowo-kanalizacyjnych; infrastruktury sportowej.

Przeprowadzona w prognozie ocena oddziaływania w przypadku zastosowania zaproponowanych działań minimalizujących, nie wskazuje jednoznacznie negatywnych zagrożeń dla analizowanych komponentów środowiska, w tym obszarów chronionych, oraz transgranicznych.

System monitoringu w przypadku Strategii będzie polegał na gromadzeniu i agregowaniu informacji o stanie jej realizacji. Najważniejszą jednak funkcją jest identyfikacja barier i problemów związanych z realizacją i osiągnięciem celów. Proces monitoringu będzie polegał na zbudowaniu narzędzia sprawozdawczości i wskazaniu osób odpowiedzialnych za zbieranie i analizę danych. Okres sprawozdawczy powinien być nie krótszy niż pół roku.

Proces monitoringu będzie polegał na zbudowaniu narzędzia sprawozdawczości i wskazaniu osób odpowiedzialnych za zbieranie i analizę danych. Ze względu na specyfikę projektów przewidzianych do realizacji w Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie proponuje się, aby monitoring środowiskowy przeprowadzać co roku w ciągu realizacji Strategii .

1. INFORMACJE WSTĘPNE

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r. poz. 353), (zwanej dalej: ustawą ooś). Zgodnie z art. 46 w/w ustawy przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

1. koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego;
2. polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt. 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.”

Zapisy te stanowią transpozycję postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27.06.2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko. Art. 3. ust. 2. pkt. A Dyrektywy SOOŚ przewiduje przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do wszystkich planów i programów, „które są przygotowywane dla rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki odpadami, gospodarki wodnej, telekomunikacji, turystyki, planów zagospodarowania przestrzennego lub użytkowania gruntów, i które ustalają ramy dla przyszłego zezwolenia na inwestycję dotyczącego projektów wymienionych w załącznikach I i II do dyrektywy 85/337/EWG.

Zgodnie z wymogami prawa sporządzono Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie, której celem jest ocena środowiskowych skutków realizacji przewidzianych w Strategii zamierzeń.

1.1. PODSTAWA FORMALNA I PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Podstawę formalno-prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Białosłiwie stanowią:

1. Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r. poz. 353 ze zm.).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157);
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywy Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003, str. 26);
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 roku przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003, str. 17);
5. Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 roku w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985, str. 40, ze zm.);
6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, ze zm.);
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków.
8. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2016, poz. 543);
9. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. 2016 r. poz. 422.);
10. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz.U.2013, poz. 21 ze zm.);
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 roku w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. z 2001, Nr 92, poz.1029);
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016r. poz. 71).
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348);
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);

15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031);
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87);
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2016, poz. 1187);
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143 poz. 896)
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. Nr 126, poz. 878 z późn. zm.)
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 112);
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. Nr 140, poz. 824 z późn. zm.).

1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY

Podstawowym celem prognozy jest ocena proponowanych skutków oddziaływania na środowisko celów i projektów proponowanych w Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie oraz ustalenie, czy przyjęte cele i kierunki działań gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie i zrównoważonemu rozwojowi.

Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

1.3. METODYKA OPRACOWANIA PROGNOZY

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres prognozy i stopień szczegółowości uzgodniono z organami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem WOO-III.411.483.2016.PW.1 z dnia 08.11.2016 r. oraz z Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym pismem DN-NS.9012.1595.2016 z dn. 07.11.2016 r.

Zgodnie z art. 54 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu poddaje go wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, a także zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

W prognozie analizowano konkretne zapisy Strategii Rozwoju Gminy (SRG) Białośliwie dotyczące propozycji celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań. W niniejszym dokumencie dokonano analizy oddziaływań na środowisko w oparciu o dane literaturowe oraz doświadczenie autorów, które zestawiono z różnymi lokalnymi uwarunkowaniami. Przy sporządzaniu prognozy zastosowano metody opisowe, wykorzystano dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące obszaru Gminy opracowane przez inne instytucje, a dotyczące środowiska i zmian w nim zachodzących. Ponadto poddano analizie środowiskowe uwarunkowania etapu realizacji i eksploatacji celów strategicznych i, ze szczególnym uwzględnieniem możliwego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza powinna zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

1) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

2) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STRATEGII ORAZ O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. OGÓLNA ZAWARTOŚĆ PROJEKTU STRATEGII ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Strategia Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016-2025 składa się z ośmiu rozdziałów. **Pierwsze dwa** rozdziały są obszerną diagnozą sytuacji w Gminie Białośliwie w aspektach: ekologiczno-przestrzennym, społecznym, gospodarczym i infrastrukturalnym. Jest ona podstawą zaprezentowanej w rozdziale **trzecim** analizy SWOT. Rozdział **czwarty** formułuje misję i wizję gminy oraz zawiera określenie celów strategicznych, operacyjnych i planów zadaniowych a ostatecznie konkretnych projektów, które przyczynią się do realizacji misji gminy. Strategia, w rozdziale **piątym**, zawiera również opis procedury wdrażania i

monitorowania jej postępów. W związku z tym, iż działalność gminy powinna być spójna z założeniami strategicznych dokumentów unijnych i krajowych – w rozdziale **szóstym** wskazano na zgodność Strategii z kluczowymi dokumentami strategicznymi. W ostatnich dwóch rozdziałach opisano procedurę konsultacji społecznych oraz zakończenie.

2.2. CELE REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY BIAŁOŚLIWIE

Gmina wiejska Białośliwie położona jest w północnej części województwa wielkopolskiego w powiecie pilskim. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Poznaniu, gminę na dzień 31.12.2014 r. zamieszkuje 4957 osób. Powierzchnia gminy wynosi 76km². Na strukturę gminy składa się 12 miejscowości oraz 9 sołectw (Białośliwie, Dębówko Nowe, Dębówko Stare, Dworzakowo, Krostkowo, Niezychowo, Pobórka Mała, Pobórka Wielka, Tomaszewo). Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne (J. Kondracki, 1994), obszar gminy Białośliwie zaliczana jest do mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego (północna część), który z kolei jest częścią większej jednostki – makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego oraz mezoregionu Doliny Środkowej Noteci (część południowa), który jest częścią makroregionu Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej.

Strategia Rozwoju Gminy Białośliwie stanowi ważny instrument zarządzania. Wyodrębnione zostały cztery zasadnicze poziomy strategiczne. Poziom nadrzędny (I) związany jest ze zdefiniowaniem wizji i misji gminy Białośliwie. Kolejne trzy poziomy dotyczą bezpośrednio określeniu celów i możliwych do podjęcia działań, poprzez które samorząd będzie realizował wizję i misję gminy. Poziom II stanowią główne cele strategiczne, w obrębie których wyróżniono cele operacyjne (poziom III) oraz kierunki działań (poziom IV) stanowiące listę potencjalnych zadań, które służą realizacji celów nadrzędnych, tj. operacyjnych i strategicznych, a poprzez nie osiągnięciu zdefiniowanego w wizji docelowego obrazu gminy.

Schemat konstrukcji Strategii oraz hierarchizacji i operacjonalizacji celów

POZIOM I	WIZJA I MISJA			
POZIOM II	CEL STRATEGICZNY		CEL STRATEGICZNY	
POZIOM III	CEL OPERACYJNY	CEL OPERACYJNY	CEL OPERACYJNY	CEL OPERACYJNY
POZIOM IV	Kierunki działań	Kierunki działań	Kierunki działań	Kierunki działań

CEL STRATEGICZNY I. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO

Powyższy cel strategiczny będzie realizowany przez pięć celów szczegółowych:

- **Cel operacyjny I.1.** Wyrównanie szans edukacyjnych poprzez inwestycje w infrastrukturę edukacyjną oraz dostęp do wysokiej jakości oferty edukacyjnej

Kierunki działań:

1. Rozbudowa, modernizacja i remont bazy materialnej placówek edukacyjno-oświatowych
  2. Rozbudowa zaplecza sportowego przy placówkach edukacyjnych
  3. Poprawa dostępności do usług opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi
  4. Współpraca lokalnych jednostek na rzecz stworzenia nowoczesnej oferty edukacyjnej dostosowanej do potrzeb rynku pracy
  5. Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
  6. Aktywizacja edukacyjno-zawodowa mieszkańców, w tym osób starszych i seniorów
- **Cel operacyjny I.2.** Zapewnienie spójności społecznej poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań:

1. Poprawa spójności lokalnej społeczności poprzez inicjatywy przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu
  2. Powiększenie oraz modernizacja istniejących zasobów lokali socjalnych (komunalnych)
  3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozbudowę internetowej sieci szerokopasmowej
  4. Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych
  5. Działania wspierające dla rodzin wymagających pomocy
  6. Przebudowa i remont obiektów użyteczności publicznej wraz z zagospodarowaniem otoczenia na cele społeczne
  7. Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego
- **Cel operacyjny I.3.** Wzrost dostępności do dóbr i usług rehabilitacyjno-zdrowotnych

Kierunki działań:

1. Poprawa zaplecza materialnego oraz stanu infrastruktury zdrowotnej
  2. Poprawa dostępu do specjalistycznych usług medycznych, w tym rehabilitacyjnych
  3. Budowa infrastruktury długoterminowej opieki dla osób starszych
- **Cel operacyjny I.4.** Wsparcie kapitału społecznego poprzez budowę tożsamości lokalnej

Kierunki działań:

1. Wsparcie przedsięwzięć na rzecz wzrostu aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców
2. Powołanie Forum Organizacji Pozarządowych służące promowaniu działań na rzecz partycypacji społecznej w rozwoju lokalnym
3. Promowanie inicjatywy funduszy sołeckich
4. Wzrost lokalnej tożsamości i spójności społecznej poprzez organizację cyklicznych festynów, imprez plenerowych

5. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorstw ekonomii społecznej
6. Realizacja działań związanych z odnową obszarów wiejskich

- **Cel operacyjny I.5.** Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego na rzecz poprawy konkurencyjności gminy

Kierunki działań:

1. Aktywizacja mieszkańców w kierunku rozwoju działalności kulturalnej
2. Modernizacja, rozbudowa oraz doposażenie istniejącej infrastruktury kulturalnej
3. Poszerzenie oraz promocja oferty kulturalnej gminy
4. Ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego poprzez remonty, renowację obiektów historycznych
5. Włączenie w sieć wiosek tematycznych
6. Promocja i wsparcie środowisk twórczych
7. Rozwój nowych obiektów ukierunkowanych na rzecz zwiększenia kulturalnej atrakcyjności oferty gminy

CEL STRATEGICZNY II. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA

- **Cel Operacyjny II.1.** Wzmocnienie rozwoju gospodarczego opartego na wewnętrznym potencjale Gminy

Kierunki działań:

1. Tworzenie warunków na rzecz wsparcia rozwoju lokalnego sektora MSP w oparciu o endogeniczny potencjał Gminy
2. Promowanie inicjatywy partnerstwa publiczno–prywatnego
3. Pro zatrudnieniowa polityka wspomagająca działania na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy
4. Wsparcie doradcze w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych (w tym z Unii Europejskiej)
5. Wzmacnianie rozwoju narzędzi wsparcia lokalnego biznesu, w tym o instrumenty preferencyjno-kapitałowe (ulgi, zwolnienia podatkowe, inne instrumenty pozostające w gestii gminy, itp.)

- **Cel Operacyjny II.2.** Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Gminy

Kierunki działań:

1. Kreowanie warunków dla lokalizacji strategicznych inwestycji
2. Podnoszenie atrakcyjności i spójności oferty inwestycyjnej wraz z obsługą inwestorów
3. Tworzenie i rozwój stref aktywności inwestycyjnej
4. Opracowanie i wdrożenie promocji gospodarczej i oferty inwestycyjnej – budowanie marki "Gminy Białośliwie"
5. Działania na rzecz pozyskania kluczowego inwestora, w tym z zakresu branż inteligentnych specjalizacji
6. Poprawa innowacyjności i konkurencyjności gospodarki gminy poprzez działania na rzecz rozwoju nowych technologii (w tym proekologicznych)

- **Cel Operacyjny II.3.** Poprawa konkurencyjności i rozwój nowoczesnego sektora rolnego

Kierunki działań:

1. Rozwijanie nowoczesnego sadownictwa w kierunku produkcji wysokiej jakości produktów
2. Nowoczesne i innowacyjne rozwiązania w ramach łańcucha powiązań produkcyjnych
3. Działania na rzecz wsparcia rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego
4. Promowanie i wsparcie idei powołania Klastra Produkcji Zdrowej Żywności
5. Wspieranie współpracy lokalnych producentów poprzez rozwój grup producenckich
6. Działania na rzecz stworzenia nowych miejsc pracy w sektorze pozarolniczym na bazie kooperacji z rolnictwem jako czynnika aktywizacji gospodarczej

- **Cel operacyjny II.4.** Zwiększenie efektywności systemu transportowo-komunikacyjnego

Kierunki działań:

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz bezpieczeństwa drogowego w obrębie gminy
2. Rozwój systemu ścieżek rowerowych wraz z budową infrastruktury towarzyszącej
3. Lobbowanie na rzecz realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych obejmujących drogi wojewódzkie i krajowe
4. Wspieranie działań na rzecz modernizacji infrastruktury kolejowej wraz z poprawą dostępności do transportu kolejowego
5. Rozbudowa sieci parkingów
6. Stworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonego transportu publicznego wraz z poprawą dostępności poszczególnych miejscowości z siedzibą gminy

- **Cel operacyjny II.5.** Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rozwój turystyki aktywnej

Kierunki działań:

1. Stworzenie wysokiej jakości infrastruktury noclegowej i gastronomicznej
2. Odnowienie i rozszerzenie sieci szlaków turystycznych wraz z budową małej infrastruktury turystycznej
3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej poprawiającej jakość świadczonych usług
4. Budowa, rozbudowa i modernizacja placówek i infrastruktury sportowej
5. Kreowanie oferty innowacyjnych usług skierowanych na aktywne formy wypoczynku (nowe atrakcje rekreacyjno-wypoczynkowe) wraz z działaniami promocyjno-informacyjnymi
6. Rozwój i promocja turystyki w oparciu o istniejące atrakcje

CEL STRATEGICZNY III. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ŚRODOWISKIEM W OPARCIU O ZASOBY NATURALNE

- **Cel operacyjny III.1):** Wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej oraz efektywnego gospodarowania energią

Kierunki działań:

1. Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych w Gminie
2. Poprawa stanu oraz efektywności energetycznej systemu oświetlenia ulicznego oraz miejscowości w kierunku nowoczesnych, energooszczędnych źródeł (np. oświetlenie LED, panele fotowoltaiczne)
3. Wsparcie działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych
4. Promowanie technologii proekologicznych w kierunku rozwoju źródeł OZE

- **Cel operacyjny III.2)** Poprawa jakości środowiska poprzez modernizację infrastruktury technicznej

Kierunki działań:

1. Modernizacja, przebudowa lub wyposażenie stacji uzdatniania wody, ujęć wody, hydroforni, wraz z wymianą części odcinków sieci wodociągowej
2. Budowa, przebudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej
3. Modernizacja oczyszczalni i przepompowni ścieków w Białosławiu
4. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach dotychczas nieskanalizowanych, w tym budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
5. Realizacja działań związanych z gospodarką odpadami, w tym rekultywacja gminnego składowiska odpadów
6. Rozbudowa sieci gazowej
7. Modernizacja rowów melioracyjnych oraz przebudowa mostów i przepustów wraz z poprawą stanu infrastruktury chroniącej przed lokalnymi podtopieniami
8. Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy

- **Cel operacyjny III.3)** Zachowanie i ochrona walorów środowiska przyrodniczego

Kierunki działań:

1. Odnowa i modernizacja parków i innych terenów zielonych
2. Opracowanie i realizacja programu edukacji ekologicznej w oparciu o istniejące zasoby i obszary cenne przyrodniczo
3. Kształtowanie i rewitalizacja (przestrzeni publicznej poprzez poprawę estetyki i ładunku przestrzennego na terenie gminy
4. Racjonalne i efektywne wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu jako determinanty zrównoważonego rozwoju gminy

2.3. POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII GMINY BIAŁOŚLIWIE Z DOKUMENTAMI USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM KRAJOWYM, REGIONALNYM, LOKALNYM

W niniejszym rozdziale przedstawiono powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach strategicznych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

STRATEGIA EUROPA 2020 - Celem strategii „Europa 2020” jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie inteligentny – dzięki bardziej efektywnym inwestycjom w edukację, badania naukowe i innowacje; zrównoważony – dzięki zdecydowanemu przesunięciu w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i konkurencyjnego przemysłu oraz sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa.

Strategia Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016-2025 jest spójna z założeniami Strategii Europa 2020, bowiem zaproponowane cele strategiczne i operacyjne obejmują zrównoważony rozwój, włączenie społeczne a także szeroko pojęte zarządzanie gospodarcze uwzględniające uczestnictwo obywateli. Realizacja powyższych celów odbywać się będzie poprzez szereg działań ukierunkowanych na wykorzystanie potencjału wewnętrznego Gminy.

POLSKA 2030. DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI (DSRK)

Długookresowa strategia wyznacza dla Polski nadrzędny cel, którym jest podniesienie jakości życia Polaków. Jego osiągnięcie zapewni nie tylko wzrost produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca ale także większą spójność społeczną. Ponadto pozwoli na wyrównanie szans rozwoju poszczególnych regionów. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech sferach:

- konkurencyjność i innowacyjność;
- równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski;
- efektywność i sprawność państwa.

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie spójne są z obszarem działań zadaniowych Długookresowej Strategii przede wszystkim w obrębie wspierania rozwoju gospodarczego i społecznego poprzez wszystkie dostępne kanały (inwestycja w edukację, promocja przedsiębiorczości, racjonalne wykorzystanie środowiska naturalnego - zrównoważony rozwój) czy opierania swoich działań na wcześniej dokonanych diagnozach, konsultowanych społecznie - działanie zgodnie ze społecznie ustalonymi kierunkami wsparcia.

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020 – AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO, KONKURENCYJNA GOSPODARKA, SPRAWNE PAŃSTWO (SRK).

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK) jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712,

z późn. zm.) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski:

Strategia rozwoju Gminy Białosłiwie jest spójna z założeniami obszarów strategicznych wspieranymi przez Strategię Rozwoju Kraju. Uwzględnia rozwój lokalnej gospodarki oraz wzmocnienie spójności terytorialnej i społecznej.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE 2010-2020

Paradygmat terytorialny w koncepcji rozwoju regionalnego jest jednym z kluczowych w polityce regionalnej, dla której nadrzędnym dokumentem jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (KSRR). Zgodnie z nowymi zasadami kierowania wsparcia na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego, jednym z najważniejszych warunków będzie tzw. koncentracja geograficzna. Tym samym, określone zostały Obszary Strategicznej Interwencji (OSI). Zgodnie z KSRR są to obszary:

- wobec których wymagana jest interwencja rządu ze względu na ciężar, którego sam region nie jest w stanie udźwignąć,
- obszary, które ze względów społecznych, gospodarczych lub środowiskowych wywierają lub mogą w przyszłości wywierać istotny wpływ na rozwój kraju.

W stosunku do tych obszarów powinny zostać skierowane właściwe, zintegrowane działania mające na celu wyrównanie ich szans rozwojowych a przede wszystkim właściwe wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych danego obszaru. Niestety Gmina Białosłiwie nie zostało zakwalifikowane do żadnego ze wspomnianych wyżej obszarów. Stanowi ona lokalny ośrodek rozwoju. Jednak ze względu na położenie przy drodze krajowej nr 10 (Szczecin - Warszawa), że działania podejmowane w ramach strategii Gminy wpisują się w założenia KSRR w szczególności w zakresie nw. celów strategicznych:

- I. Poprawa jakości życia mieszkańców i rozwój kapitału ludzkiego
- II. Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka
- III. Zrównoważone gospodarowanie środowiskiem w oparciu o zasoby naturalne

STRATEGIA ROZWOJU POLSKI ZACHODNIEJ

Strategia stanowi jedną z krajowych strategii o charakterze ponadregionalnym. U podstaw procesu przygotowania strategii dla Polski Zachodniej znalazło się przekonanie, że możliwe jest określenie makroregionalnych potencjałów rozwojowych i ich skuteczne pobudzenie dzięki współpracy międzyregionalnej, która przynosi dodatkowe efekty rozwojowe, obok działań podejmowanych na poziomie niższym – regionalnym, i wyższym – krajowym.

Strategia przewiduje trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu,
- Cel szczegółowy II: Budowa oferty gospodarczej makroregionu,
- Cel szczegółowy III: Wzmocnienie potencjału naukowo –badawczego makroregionu.

Strategia Rozwoju Gminy Białosłiwie w obrębie swoich celów strategicznych i operacyjnych przewiduje poprawę infrastruktury technicznej, poprawę stanu ochrony środowiska poprzez wpieranie efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej a także wpieranie i ochronę dziedzictwa kulturalnego i naturalnego. W związku z tym wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Polski Zachodniej.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014 – 2020

Położenie Gminy Białośliwie predysponują jednostkę do korzystania ze wsparcia pomocowego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Celem głównym PROW 2014-2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez sześć priorytetów, z czego przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie cele bezpośrednio realizują cztery z nich:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA I RYBACTWA NA LATA 2012-2020

Kierunki rozwoju Gminy Białośliwie korespondują z założeniami przyświecającymi wdrażaniu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020. Diagnoza sytuacji obszarów wiejskich w kraju wskazała m.in. na konieczność podniesienia poziomu cywilizacyjnego obszarów wiejskich oraz wzmocnienia potencjału rozwojowego ośrodków lokalnych. Osiągnięciu tego założenia ma przyświecać realizacja głównego celu Strategii: „Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju”. Gmina Białośliwie ze względu na istniejący potencjał i uwarunkowania wpisuje się w następujące cele:

- cel 1. „wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich”,
- cel 2 „poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej”,
- cel 5 „ Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich”.

WIELKOPOLSKA 2020. ZAKTUALIZOWANA STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU

Kreowanie warunków rozwoju na szczeblu regionalnym pozostaje w gestii władz województwa wielkopolskiego. Kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki działań jest Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Strategia Rozwoju Gminy Białośliwie powinna uwzględnić realizację założenia polityki regionalnej, przez co wpisuje się w jej

założenia w następujących obszarach, przewidzianych przez regionalny dokument strategiczny

WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 będzie stanowił narzędzie realizacji polityki spójności na obszarze województwa wielkopolskiego w perspektywie finansowej UE na lata 2014 - 2020. Założenia dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie są spójne i wpisują się w poszczególne osie priorytetowe RPO, tym samym stanowią kontynuację i uszczegółowienie założeń polityki regionalnej i przyczynią się do realizacji jej założeń na szczeblu regionalnym.

Spójność z WRPO 2014+ z założeniami WRPO 2014-2020

		Osie priorytetowe WRPO 2014-2020								
STRATEGIA ROZWOJU GMINY BIAŁOŚLIWIE NA LATA 2016-2025		Oś priorytetowa 1. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	Oś priorytetowa 2. Społeczeństwo informacyjne	Oś priorytetowa 3. Energia	Oś priorytetowa 4. Środowisko	Oś priorytetowa 5. Transport	Oś priorytetowa 6. Rynek pracy	Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne	Oś priorytetowa 8. Edukacja	Oś priorytetowa 9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego
CEL STRATEGICZNY I. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO										
	Cel operacyjny I.1.) Wyrównanie szans edukacyjnych poprzez inwestycje w infrastrukturę edukacyjną oraz dostęp do wysokiej jakości oferty edukacyjnej									
	Cel operacyjny I.2) Zapewnienie spójności społecznej Gminy poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu									
	Cel operacyjny I.3). Wzrost dostępności do dóbr i usług rehabilitacyjno-zdrowotnych									
	Cel operacyjny I.4) Wsparcie kapitału społecznego poprzez budowę tożsamości lokalnej									
	Cel operacyjny I.5) Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego na rzecz poprawy konkurencyjności Gminy									
CEL STRATEGICZNY II. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA										
	Cel Operacyjny II.1) Wzmocnienie rozwoju gospodarczego opartego na wewnętrznym potencjale Gminy									
	Cel Operacyjny II.2) Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Gminy									
	Cel Operacyjny II.3) Poprawa konkurencyjności i rozwój nowoczesnego sektora rolnego									

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 - 2025

	Cel operacyjny II.4) Zwiększenie efektywności systemu transportowo- komunikacyjnego									
	Cel operacyjny II.5) Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rozwój turystyki aktywnej									
CEL STRATEGICZNY III. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ŚRODOWISKIEM W OPARCIU O ZASOBY NATURALNE										
	Cel operacyjny III.1): Wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej oraz efektywnego gospodarowania energią									
	Cel operacyjny III.2) Poprawa jakości środowiska poprzez modernizację infrastruktury technicznej									
	Cel operacyjny III.3) Zachowanie i ochrona walorów środowiska przyrodniczego									

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA WIELKOPOLSKI NA LATA 2015 – 2020. AKTUALIZACJA

Jednym z ważniejszych celów rozwoju województwa wielkopolskiego w perspektywie najbliższych lat będzie podnoszenie konkurencyjności w oparciu o wdrażanie innowacji oraz wzmocnienie lokalnych specjalizacji. Region ma wysoki potencjał w tym zakresie, co wynika z szeregu uwarunkowań historycznych i gospodarczych. Poszczególne obszary województwa posiadają bardzo dobre uwarunkowania dla rozwoju tzw. inteligentnych specjalizacji, tj. specjalizacji wynikających z posiadanej potencjału wewnętrznego oraz oddolnych inicjatyw współpracy, partnerstwa i tworzenia nowej jakości w przestrzeni gospodarczej.

Gmina Białośliwie ma szansę na aktywny udział w rozwoju innowacyjnym w zakresie następujących inteligentnych specjalizacji: "biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów" – rozwój bezpiecznych bioproduktów i zdrowej żywności, rozwój nowoczesnej technologii produkcji żywności, rozwój innowacyjnych metod sprzedaży i dystrybucji wysokiej jakości żywności, wsparcie ekologicznej produkcji żywności i zagospodarowanie odpadów, przygotowanie i profesjonalizacja kadr dla obszaru specjalizacji.

Strategia Rozwoju Gminy Białośliwie wpisuje się także w założenia przyświecające dokumentom na szczeblu lokalnym: Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025 oraz Lokalną Strategię Rozwoju kierowanego przez społeczność na lata 2016-2023.

Spójność z dokumentami lokalnymi.

Nazwa dokumentów lokalnych	Cele dokumentów lokalnych
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025	<p>Obszar strategiczny: przestrzeń przyjazna mieszkańcom</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel strategiczny 1: rozwój infrastruktury drogowej – Cel strategiczny 2: rozwój infrastruktury na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców – Cel strategiczny 3: rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej – Cel strategiczny 4: planowanie przestrzeni na rzecz konkurencyjności gospodarczej i turystycznej powiatu

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 - 2025

	<p>Obszar strategiczny: gospodarka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cel strategiczny 1: tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości - Cel strategiczny 2: dążenie do zrównoważonego rozwoju powiatu - Cel strategiczny 3: promocja potencjału gospodarczego powiatu <p>Obszar strategiczny: środowisko</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cel strategiczny 1: skuteczna ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami - Cel strategiczny 2: wykorzystanie walorów środowiskowych w rozwoju powiatu <p>Obszar strategiczny: rozwój kapitału ludzkiego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cel strategiczny 1: rozwój lokalnego rynku pracy - Cel strategiczny 2: zapewnienie kształcenia zwiększającego szanse na rynku pracy - Cel strategiczny 3: podnoszenie jakości systemu edukacyjnego - Cel strategiczny 4: bezpieczny powiat - Cel strategiczny 5: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu - Cel strategiczny 6: rozwój społeczeństwa obywatelskiego - Cel strategiczny 7: podnoszenie jakości zarządzania publicznego
<p>Lokalna strategia rozwoju kierowanego przez społeczność na lata 2016-2023</p>	<p>Cel ogólny 1. Zmniejszenie bezrobocia i poprawa warunków życia poprzez wzrost aktywności gospodarczej na obszarze LSR Krajna nad Notecią do 2023 roku</p> <p>Cel ogólny 2. Wzrost satysfakcji mieszkańców i turystów z poprawy dostępności infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz dziedzictwa historycznego i kulturowego na obszarze LSR do 2023 roku</p> <p>Cel ogólny 3. Wzmocnienie kapitału społecznego i zasobów oraz poprawa integracji wewnętrznej obszaru LSR do 2023 roku</p> <p>Cel ogólny 4. Zintegrowanie wewnętrzne obszaru historycznej Krajny poprzez realizację działań promocyjnych i usprawnienie funkcjonowania partnerstw do 2023 roku</p>

EUROPEJSKA KONWENCJA KRAJOBRAZOWA Celami, Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000r. (Dz.U.2006.14.98), są: promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu. Strategia rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016-2025 jest spójna z założeniami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej w zakresie przyjętych celów ochrony krajobrazu.

3. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA NA TERENACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII

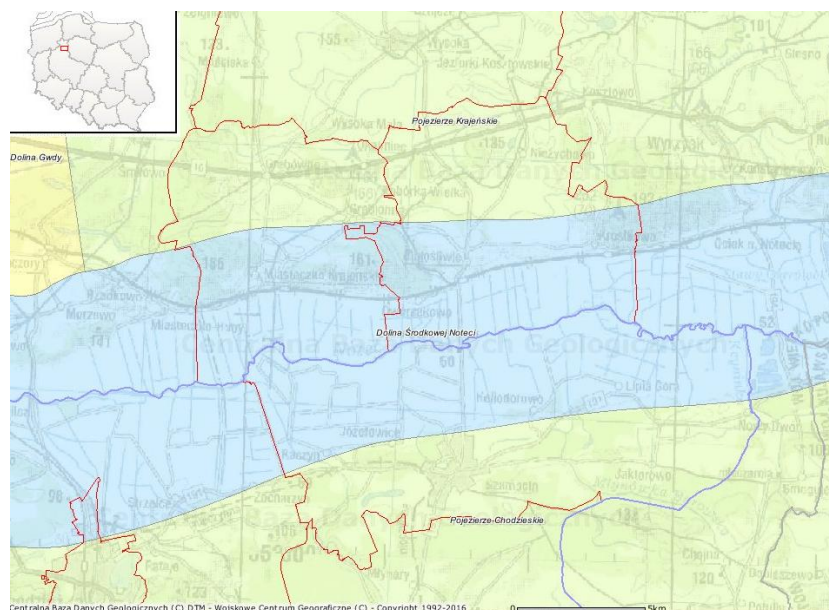
3.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

3.1.1. POŁOŻENIE, RZEŻBA TERENU, KLIMAT

Gmina wiejska Białośliwie położona jest w północnej części województwa wielkopolskiego w powiecie pilskim. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Poznaniu, gminę na dzień 31.12.2014 r. zamieszkuje 4957 osób. Powierzchnia gminy wynosi 76km². Na strukturę gminy składa się 12 miejscowości oraz 9 sołectw (Białośliwie, Dębówko Nowe, Dębówko Stare, Dworzakowo, Krostkowo, Niezychowo, Pobórka Mała, Pobórka Wielka, Tomaszewo)¹. Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne (J. Kondracki, 1994), obszar gminy Białośliwie zaliczana jest do mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego (północna część), który z kolei jest częścią większej jednostki – makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego oraz mezoregionu Doliny Środkowej Noteci (część południowa), który jest częścią makroregionu Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej.

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego gmina Białośliwie położona jest na terenie dwóch jednostek fizyczno – geograficznych:

- mezoregion Pojezierze Krajeńskie - północna część gminy;
- mezoregion Dolina Środkowej Noteci – południowa część gminy.

Rysunek 1. Rejony fizyczno-geograficzne. Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, Centralna Baza Danych Geologicznych, <http://web3.pgi.gov.pl/>

¹ Gmina Wiejska Białośliwie. Statystyczne Vademecum Samorządowca. GUS. 2015.

Gmina Białosławie znajduje się, zgodnie z rolniczo-klimatycznym podziałem Polski według Gumińskiego², w regionie klimatycznym dzielnicy nadnoteckiej (bydgoskiej), w obszarze wzajemnego przenikania się wpływów oceanicznych i kontynentalnych. Średnia roczna suma opadów wynosi 500-550 mm. Obszar ten charakteryzuje się średnią temperaturą roczną 7,5 – 8,0°C, okresem wegetacyjnym trwającym 210-215 dni.

3.1.2. JAKOŚĆ POWIETRZA

Kluczowe znaczenie dla środowiska naturalnego na terenie gminy Białosławie ma jakość powietrza i związany z tym stan jego zanieczyszczenia. Na badanym obszarze mamy do czynienia z emisją zanieczyszczeń punktową (emisja zorganizowana z zakładów, powstająca w wyniku energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych), liniową (emisja komunikacyjna z transportu samochodowego i kolejowego) oraz powierzchniową (emisja z palenisk domowych, oczyszczania ścieków w otwartych urządzeniach oczyszczających i składowania odpadów). Jednak kluczowe znaczenie dla jakości powietrza w gminie ma sezon grzewczy i tradycyjne metody ogrzewania mieszkań i domów.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U.2012, poz.914) gmina Białosławie należy do strefy wielkopolskiej.

Na podstawie art. 89 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji;
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji;
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego;
- przekracza poziom docelowy;
- nie przekracza poziomu docelowego;
- przekracza poziom celu długoterminowego;
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego.

Podstawę klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 ww. ustawy stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2012, poz.1031). Lista zanieczyszczeń pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia objęła: benzen, dwutlenek azotu,

² regionalizacja wg R. Gumińskiego, 1951.

dwutlenek siarki, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, arsen, benzo(a)piren, ołów, kadm oraz nikiel.

Do zanieczyszczeń, które uwzględniono w ocenie ze względu na ochronę roślin, należały: dwutlenek siarki, tlenki azotu oraz ozon. Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

- klasa A - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy ten margines jest określony,
- klasa D1 - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego. Ocena dokonana została na podstawie pomiarów oraz statystycznej metody analizy przestrzennej (art. 90 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Badania w tym zakresie przeprowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Poznaniu, a wyniki opublikowano w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015”. Monitoring jakości powietrza w województwie wielkopolskim prowadzony jest z roku wykorzystaniem sieci stacji rozmieszczonych na terenach miejskich i poza miejskich poprzez: ciągłe pomiary automatyczne, manualne w stałych stacjach pomiarowych oraz pomiary wskaźnikowe (pomiary okresowe stacjami mobilnymi, pomiary metodą pasywną). Na podstawie pomiarów jakości powietrza oraz wyników modelowania przestrzennego rozkładu stężeń zanieczyszczeń powietrza dokonano klasyfikacji stref na podstawie poziomów substancji w powietrzu: dopuszczalnych, docelowych i celów długoterminowych, określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. (Dz.U.2012.1031) oraz w Dyrektywach 2008/50/WE i 004/107/WE. Klasyfikacja jest podstawą do określenia potrzeby podjęcia i prowadzenia określonych działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie (w tym opracowywania programów ochrony powietrza –POP).

Przeprowadzona zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, ocena poziomów substancji w powietrzu pod kątem ochrony zdrowia wykazała, iż strefa wielkopolska zaliczana jest do klasy A (poziomy stężeń zanieczyszczeń nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, docelowych, celów długoterminowych) ze względu na zawartość zanieczyszczeń takich jak: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, ołów, benzen, tlenek węgla oraz kadm, arsen, nikiel oraz ozon. Największym problemem w skali województwa wielkopolskiego pozostaje wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym, zarówno PM10, jak i PM2,5 oraz benzo(a)pirenem. Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków i utrudnione warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń (szczególnie w kotlinach). Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych. Ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych do klasy C zakwalifikowano strefę województwa dla pyłu PM2,5, pyłu PM10 (ze względu na przekroczenia poziomu

dopuszczalnego dla 24 godzin), dla benzo(a)pirenu (ze względu na przekroczenia poziomu docelowego). Zaliczenie strefy do klasy C nie oznacza, że jakość powietrza na całym jej terenie nie spełnia określonych kryteriów. Nie oznacza także konieczności prowadzenia intensywnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza na terenie całej strefy. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie i dla określonych zanieczyszczeń – włączając konieczność opracowania programu ochrony powietrza, o ile program taki nie został opracowany wcześniej dla danego zanieczyszczenia i obszaru.

STREFA	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji pod kątem ochrony zdrowia											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM10	Pył PM2,5	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
Strefa wielkopolska	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A

Tabela. Klasyfikacje strefy dolnośląskiej pod kątem ochrony zdrowia³

W klasyfikacji stref dla dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu ze względu na ochronę roślin strefa wielkopolska została zaliczona do klasy A, w której stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają poziomów dopuszczalnych. Stwierdzono natomiast przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

W opracowanym „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” w ramach działań naprawczych mających na celu redukcję emisję pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu w ramach realizacji obowiązujących programów zaproponowano, m.in.:

- ograniczenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych poprzez likwidację starych kotłów (poprzez podłączenie do sieci ciepłej lub zastosowanie ogrzewania elektrycznego) lub ograniczenie emisji (poprzez zmianę paliwa, wymianę starych kotłów na nowe niskoemisyjne),
- ograniczenie zużycia produkowanej energii i poprzez to ograniczenie emisji na obszarze przekroczeń poprzez termoizolację budynków,
- wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w postaci kolektorów słonecznych, pomp ciepła lub wykorzystania energii wiatru, które stanowiłyby uzupełniające źródła pozyskiwania energii cieplnej.

STREFA	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji pod kątem ochrony roślin		
	NO _x	SO ₂	O ₃
Strefa wielkopolska	A	A	A

Tabela. Klasyfikacje stref pod kątem ochrony roślin⁴

³ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Poznań. 2016.

⁴ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Poznań. 2016.

Dodatkowo określono działania mające na celu redukcję emisji pyłu zawieszonego PM10 z transportu samochodowego (emisji liniowej) poprzez:

- poprawę stanu technicznego dróg istniejących – utwardzenie poboczy w celu redukcji wtórnego unosu pyłu z dróg,
- budowę obwodnic, w celu wyprowadzenia emisji poza obszary o gęstej zabudowie, • utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą moką),
- zmianę środków transportu komunikacji miejskiej zasilanych olejem napędowym na autobusy zasilane alternatywnym paliwem gazowym CNG,
- tworzenie przyjaznych dla środowiska stref ograniczonego transportu, popularyzację transportu miejskiego oraz cyklistów.

3.1.3. ŚRODOWISKO WODNE

Wody powierzchniowe

Obszar gminy położony jest w dorzeczu rzeki Noteci, Białośliwki oraz Łobżonki. Na terenie gminy znajdują się również jeziora, z których największe jest Niezychowskie oraz kilka stawów.

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są spływy powierzchniowe z obszarów rolniczych, z chemizacji rolnictwa, rolniczego wykorzystania ścieków, z nawożenia gruntów, z obszarów nieskanalizowanych miejscowości, jak również odpływy z systemów drenarskich, otwartych systemów nawadniających i powierzchni leśnych.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej podstawowym elementem w gospodarowaniu wodami powierzchniowymi jest jednolita część wód powierzchniowych (JCWP). Jednolitą częścią wód powierzchniowych (JCWP) jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, a także fragment morskich wód wewnętrznych, przejściowych lub przybrzeżnych.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” zatwierdzonym przez Radę Ministrów w dniu 22 lutego 2011r. (M.P. 2011 nr 40, poz. 451) gmina Białobronka znajduje się w obrębie regionu wodnego Warty, w granicach zasięgu W1501. Status jednolitych części wód powierzchniowych w granicach gminy określony jako:

- Białośliwka do dopływu spod Grabowa PLRW600018188546 - potok nizinny żwirowy (18), naturalna część wód, stan: dobry, ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych: niezagrażona;
- Białośliwka od dopływu spod Grabowa do ujścia PLRW600018188549 - potok nizinny żwirowy (18), naturalna część wód, stan: dobry, ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych: niezagrażona;
- Noteć od Kcynki do Gwdy PLRW60002418859 – małe i średnie rzeki na obszarach będących pod wpływem procesów torfotwórczych (24), silnie zmieniona część wód, stan: umiarkowany, ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.– Prawo wodne (Dz.U.2015, poz. 469 - j.t. z późn.zm.) przy czym zgodnie z ust. 3 i ust. 4a tego artykułu badania jakości wód

powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje także na mocy ust. 6a tego artykułu oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych dla obszaru województwa, na podstawie wyników badań i obserwacji, o których mowa w ust. 3 i 4a, oraz z wykorzystaniem wyników badań, o których mowa w ust. 4. Wyniki badań monitoringowych przedstawiono w raporcie WIOŚ „Ocena stanu jednolitych części wód za rok 2015 z uwzględnieniem oceny spełnienia wymagań dla obszarów chronionych”. Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych płynących badanych w latach 2011–2015 wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2016, poz. 1187). W roku 2016, wykonano ocenę stanu JCW za rok 2015 uwzględniając zasadę dziedziczenia ocen z lat 2011–2015. Dziedziczenie oceny jest przeniesieniem wyników oceny JCW (elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych i chemicznych) na kolejny rok, w przypadku gdy JCW nie była objęta monitoringiem.

Badaniami objęto odcinek rzeki:

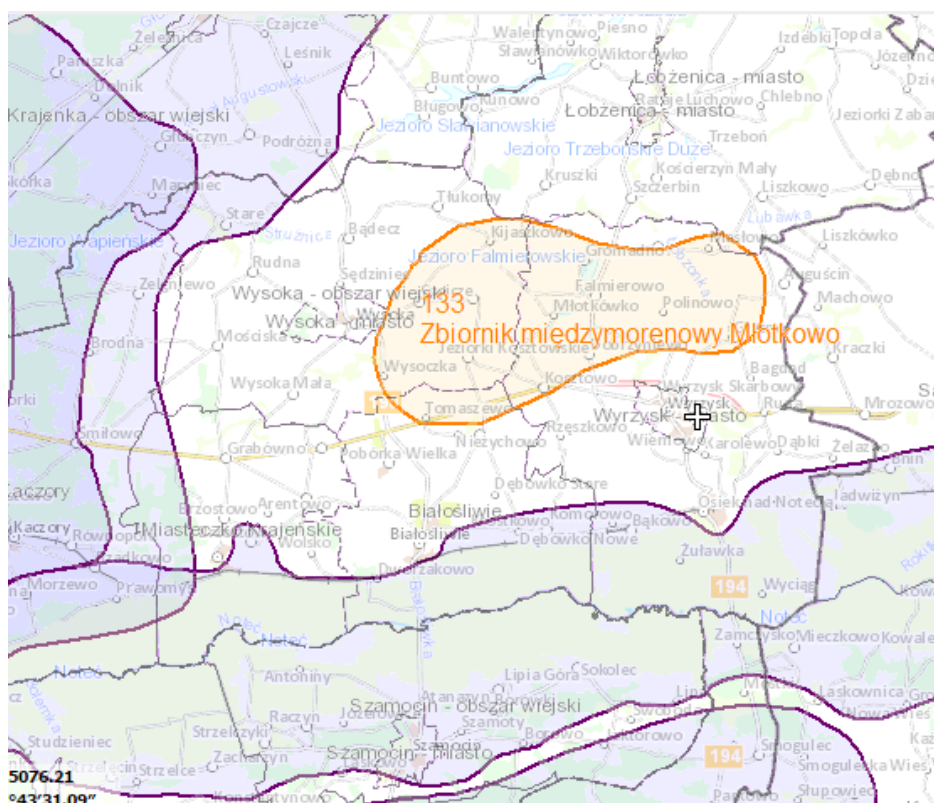
- Białośliwka od Dopływu spod Grabowna do ujścia PLRW600018188549 - III klasa elementów biologicznych, II klasa elementów hydromorfologicznych, II klasa elementów fizykochemicznych, stan/potencjał zaklasyfikowano jako umiarkowany, ogólny stan określono jako zły;
- Noteć od Kcynki do Gwdy PLRW60002418859 - III klasa elementów biologicznych, II klasa elementów hydromorfologicznych, klasa elementów fizykochemicznych poniżej potencjału dobrego, stan/potencjał zaklasyfikowano jako umiarkowany, ogólny stan określono jako zły;
- Noteć od Gwdy do Kanału Romanowskiego PLRW600021188739 - V klasa elementów biologicznych, II klasa elementów hydromorfologicznych, II klasa elementów fizykochemicznych, stan/potencjał zaklasyfikowano jako zły, ogólny stan określono jako zły.

Wody podziemne

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Gmina Białośliwie leży w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 138 Pradolina Toruń-Eberswalde. GZWPd nr 138 – Pradolina Toruń-Eberswalde (Noteć) w całości objęty jest najwyższą ochroną. Jest to zbiornik porowy o średniej głębokości 30m. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 400 tys. m³/d. W rejonie Pradoliny Toruosko - Eberswaldzkiej główny poziom użytkowy występuje w utworach czwartorzędu, a miejscami trzeciorzędu (miocen). W utworach czwartorzędu główny poziom użytkowy stanowią piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 20 m, a lokalnie do 100 m. Uzyskiwane wydajności wahają się najczęściej od 30 do 70 m³/h.

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 - 2025

Rys. Mapa warunków hydrogeologicznych. Źródło: <http://www.psh.gov.pl/>

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu pilskiego 2 JCWPd nr 28 i 36. Gmina Białośliwie położona jest w obszarze jednostki JCWPd nr 36. Wysokość występowania wód słodkich szacuje się na ok. 160m. Szczegółowe regulacje odnośnie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych zawarte zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku (Dz.U.2008.143.896). Rozporządzenie określa kryteria i sposób oceny stanu wód podziemnych, w tym m.in. klasyfikację elementów fizykochemicznych i ilościowych stanu wód podziemnych, sposób interpretacji wyników badań elementów, sposób prezentacji stanu wód podziemnych. Formy i sposób prowadzenia monitoringu jednolitych części wód podziemnych określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. 2011.258.1550). Monitoring wód podziemnych uwzględnia także obszary, które podlegają ocenie ze względu na poziom azotanów, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz.U. 2002. 241.2093). Na terenie powiatu pilskiego badaniami monitoringu wód podziemnych objęto JCWPd nr 36. Ocenę stanu chemicznego wód podziemnych w punkcie pomiarowym przeprowadzono ustalając klasę jakości wód podziemnych przez porównanie wartości badanych elementów fizykochemicznych z wartościami granicznymi elementów fizykochemicznych określonymi w załączniku do rozporządzenia z dnia 23 lipca 2008 r. w

sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych. Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny. Ocena wyników badań monitoringu diagnostycznego w 2015 roku wg podziału na jednolite części wód podziemnych wykazała, że w JCWPd nr 36 wody zaliczane są do III klasy i reprezentują stan chemiczny dobry.

Rys. Mapa zagrożenia powodziowego gminy. Źródło: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>

Południowy obszar gminy Białośliwie zagrożony jest ryzykiem wystąpienia powodzi. Zgodnie z Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, gmina powinna opracować mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP). Najbliższe zabudowania znajdują się w odległości kilku kilometrów od koryta rzeki i położone są wyżej, a liczne łąki stanowią okresowe rozlewiska, dlatego też przy wystąpieniu powodzi nie wystąpią na tym obszarze straty w dobytku.

Gospodarka wodno-ściekowa

Według danych GUS w 2014 roku z instalacji wodociągowej na terenie gminy Białośliwie korzysta łącznie 94,5% osób. Sieć wodociągowa obejmuje cały obszar Białośliwia, jednak urządzenia funkcjonujące w sieci, jak i sama sieć wodociągowa wymagają modernizacji. Sumaryczna długość sieci wodociągowej w gminie wynosi blisko 61 km. W ostatniej dekadzie długość sieci nie zwiększyła się istotnie, jako że zaspokojenie potrzeb związanych z dostarczaniem wody jest na bardzo wysokim poziomie. Woda nie jest jeszcze dostarczana jedynie do 12 gospodarstw domowych, co stanowi 1,2% ogółu gospodarstw domowych. Zwiększyła się natomiast istotnie liczba przyłączy, bowiem na przestrzeni lat 2005-2014 ich liczba wzrosła o ok. 10%.

Pobór wody dla mieszkańców gminy następuje z ujęć wód podziemnych, które znajdują we wsiach Białośliwie, Krostkowo i Niezychowo, gdzie znajdują się stacje uzdatniania wody. Sumaryczna wydajność eksploatacyjna ujęć wody wynosi 1.086m³/d. Woda eksploatowana jest z 3 stacji uzdatniania oraz 5 studni. Jakość wody pitnej jest dobra.

Zużycie wody na cele przemysłowe (m³/rok) – 41.200, zaś na cele bytowo – gospodarcze (m³/rok) -165.400. Ubytki wody na sieci szacuje się na ok. 74.000 m³.

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 38,10 km, zaś deszczowej 4,24 km. W ostatnich latach nastąpił dynamiczny rozwój sieci kanalizacyjnej, bowiem jeszcze w 2006 jej długość wynosiła 18 km, zatem zwiększyła się ponad 2-krotnie. Jej stan techniczny jest zatem bardzo dobry, jako że jest to sieć nowa. Sieć kanalizacyjna i sieć odprowadzająca wody powierzchniowe (kanalizacja deszczowa) wymaga jednak dalszej rozbudowy, a w niektórych fragmentach modernizacji. Długość sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej w ostatnich latach znacząco się poprawiła.

W gminie znajduje się oczyszczalnia ścieków, która jest zlokalizowana we wsi Białośliwie. Została ona zbudowana w 1994 r., co wiązało się z początkiem rozwoju sieci kanalizacyjnej w gminie. Wskaźnik RLM wg stanu na 2014 r. wynosił 6000 (wg BDL). Moc przerobowa oczyszczalni wynosi 680m³/d, zaś ilość oczyszczanych ścieków/dobę sięga 300m³/d. W 2015 r. odprowadzono łącznie 141 dam³ ścieków. Z ogólnej ilości odprowadzanych ścieków 73% to ścieki oczyszczone. Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków z terenu gminy wynosiła 3100 osób, natomiast z terenu powiatu 116074 osób. Na terenie gminy Białośliwie zlokalizowanych jest 176 zbiorników bezodpływowych oraz 26 oczyszczalni przydomowych.⁵

3.1.4. ZASOBY SUROWCÓW MINERALNYCH

Gmina Białośliwie nie jest zasobna w surowce mineralne. Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31 XII 2014r.” opracowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy na terenie gminy znajdują się:

- Piaski i żwiry
  - Złoże Białośliwie – zasoby geologiczne bilansowe 378 tys. ton;
- Surowce ilaste ceramiki budowlanej
  - Złoże Niezychowo-Krostkowo – zasoby geologiczne bilansowe 4001 tys. m³;
  - Złoże Krostkowo – zasoby geologiczne bilansowe 640 tys. ton;

Gmina Białośliwie, zgodnie z podziałem województwa wielkopolskiego należy do I regionu gospodarki odpadami. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska⁶ na obszarze gminy znajduje się jedno składowisko odpadów będące w trakcie rekultywacji.

3.1.5. ZASOBY GLEBOWE

Na terenie gminy Białośliwie występują gleby brunatne, bielcowe, czarnoziemne i gleby organiczne. Gleby brunatne dzielące się na gleby brunatne właściwe i gleby brunatne wylugowane powstały na glinach, iłach, glinach piaszczystych, piaskach gliniastych mocnych, piaskach gliniastych, piaskach słabogliniastych, a także na piaskach luźnych. Gleby bielcowe powstały głównie na piaskach gliniastych mocnych, występują w północnej

⁵ Gmina Wiejska Białośliwie. Powiat Pilski. Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS w Poznaniu. 2015

⁶ Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. 2016

części Niezychowa i w obrębie Pobórka Wielka. Czarne ziemie występują na zachód i południe od Jeziora Niezychowskiego.

Na terenie gminy w chwili obecnej nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowo-kontrolnych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska ani punktów krajowej sieci monitoringu gleb. W związku z czym przeprowadzenie analizy stanu gleb na tym terenie jest znacznie utrudnione.

3.1.6. ZASOBY PRZYRODNICZE

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody, za formę ochrony przyrody należy uznać parki narodowe, rezerваты i parki krajobrazowe wraz z ich otulinami oraz obszary chronionego krajobrazu. Formę przestrzenną mogą mieć również niektóre pomniki przyrody, użytki ekologiczne, kompleksy przyrodnicze a zwłaszcza zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Na terenie objętym opracowaniem, ani w jego otoczeniu nie ma obiektów i terenów objętych ochroną na mocy przepisów prawa, zgodnie z treścią Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o *ochronie przyrody* (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 627), na które realizacja któregośkolwiek z zadań mogłaby mieć wpływ.

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody na terenie gminy Białośliwie zlokalizowane są następujące pomniki przyrody:

- gład narzutowy, Decyzja Nr 394/70 Woj. Pilsk.z dn.22.IV.70 r. PWRN w Bydgoszczy, o uznaniu za pomnik przyrody;
- grupa 15 cisów, Decyzja w sprawie uznania za pomniki przyrody Dz. Urz. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile nr 3 poz.5 1982;
- grupa 2 dębów, wiek ok. 200 lat, Rozporządzenie nr 14/98 Woj. Pilskiego z dn. 13.10.1998 r., w sprawie uznania za pomniki przyrody, Dz. Urz. Woj. Pilskiego z 13.10.1998 r. Nr 32, poz.269;
- pojedyncze drzewo, Rozporządzenie nr 14/98 Woj. Pilskiego z dn. 13.10.1998 r., w sprawie uznania za pomniki przyrody, Dz. Urz. Woj. Pilskiego z 13.10.1998 r. Nr 32, poz.269;
- próchnowisko, Rozporządzenie nr 14/98 Woj. Pilskiego z dn. 13.10.1998 r., w sprawie uznania za pomniki przyrody, Dz. Urz. Woj. Pilskiego z 13.10.1998 r. Nr 32, poz.269.

Na terenie gminy znajdują się 2 użytki ekologiczne ujęte w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody:

- Ostoja za figurą - siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków, powierzchnia 0,57 ha, pastwisko, teren porośnięty jest cennymi roślinami miododajnymi pośród zwartego drzewostanu. Naturalnie zakrzaczona remiza przez dziką różę, głóg, tarninę, jarzębinę, dziką gruszę, jabłoń i czereśnię. Stanowi teren gniazdowania pokrzewki, rudzika, kosów. Ustanowiony Uchwałą Nr XIV/55/07 Rady Gminy w Białośliwiu z dnia 25 października 2007 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Białośliwie Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 147, poz. 2781. Celem ochrony jest zabezpieczenie atrakcyjnego ekosystemu o szczególnych walorach krajobrazowych, zachowanie w nienaruszalnej formie szaty roślinnej oraz bytujących tam zwierząt.
- Niezychowo przy kolejce – podmokły teren o powierzchni 1,74 ha porośnięty głównie turzycami, stanowi strefę żerowania żurawia, orlika krzykliwego oraz gęsi gęgawy.

Ustanowiony Uchwałą Nr XIV/55/07 Rady Gminy w Białośliwiu z dnia 25 października 2007 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Białośliwie Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 147, poz. 2781. Celem ochrony jest zabezpieczenie atrakcyjnego ekosystemu o szczególnych walorach krajobrazowych, zachowanie w nienaruszalnej formie szaty roślinnej oraz bytujących tam zwierząt.

Flora i fauna

W lasach na terenie gminy występują: perłówka jednokwiatowa, żywiec cebulkowy, kostrzewa leśna, kosmatka gajowa, groszek skrzydlasty, jarzębiec leśny, porzeczek czarna, kopytnik pospolity, konwalia majowa, przylaszcza pospolita, lilia złotogłów, bluszcz pospolity, jarząb brekinia, borówka czarna, borówka brusznica, śmiałek pogięty, mietlica pospolita, rokit pospolity, szczawik zajęczy, kostrzewa owcza, tomka wonna, orlica pospolita, konwalijka dwulistna oraz mchy. Wzdłuż cieków wodnych i rowów występują: trzcina pospolita, mozga trzcinowata, kosaciec żółty, mietlica rozłogowa, kropidło wodne, sit rozpięchły, trzcinnik lancetowaty, tymotka łąkowa, krwawnik pospolity, mniszek lekarski, kończyna łąkowa, niezapominajka polna, marchew zwyczajna, mlecz polny, jaskier rozesłany, stokrotka pospolita, babka zwyczajna, przytulia pospolita, kłosówka wełnista, kozłek lekarski i pięciorniki, a z chwastów pokrzywa, ostrożeń wilczomlecz.

Na terenie gminy Białośliwie na zieleni urządzonej składają się parki podworskie w Białośliwiu i Niezychowie, zadrzewienia przy szkole w Dębówku Nowym i Pobórcie Wielkiej, zieleni na cmentarzach parafialnych katolickich w Białośliwiu, Krostkowie i Dębówku Nowym.

Spośród ryb występują między innymi: płoć, karp, lin, okoń, leszcz, szczupak, sum, karaś, ukleja, a także amur biały i węgorze. Gady reprezentowane są przez: zaskrońca zwyczajnego, żmije zygzakowatą, padalca zwyczajnego, jaszczurkę zwinkę i jaszczurkę żyworodną. Wszystkie gatunki są gatunkami chronionymi.

Na obszarze gminy licznie występują ptaki, zwłaszcza w Dolinie Noteci. Stwierdzono tu występowanie 238 gatunków. Są to między innymi: kulik wielki, błotniak stawowy, gęgawa, podróżniczek, bąk, rycyk, płaskonos, dziwonia, krwawodziób. Czterdzieści cztery gatunki ptaków występujących w dolinie Noteci to gatunki szczególnie zagrożone, umieszczone w Polskiej Czerwonej Księdze zwierząt. Z gatunków lęgowych są to: bąk, bączek, różeniec, helmiatka, podgorzałka, kania czarna, kania ruda, bielik, błotniak zbożowy, orlik krzykliwy, rybołów, zielonka, batalion, kulik wielki, podróżniczek i wąsatka. W dolinie Noteci przebywa okresowo lecz nie gniazduje około 25 gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem, które umieszczone są w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

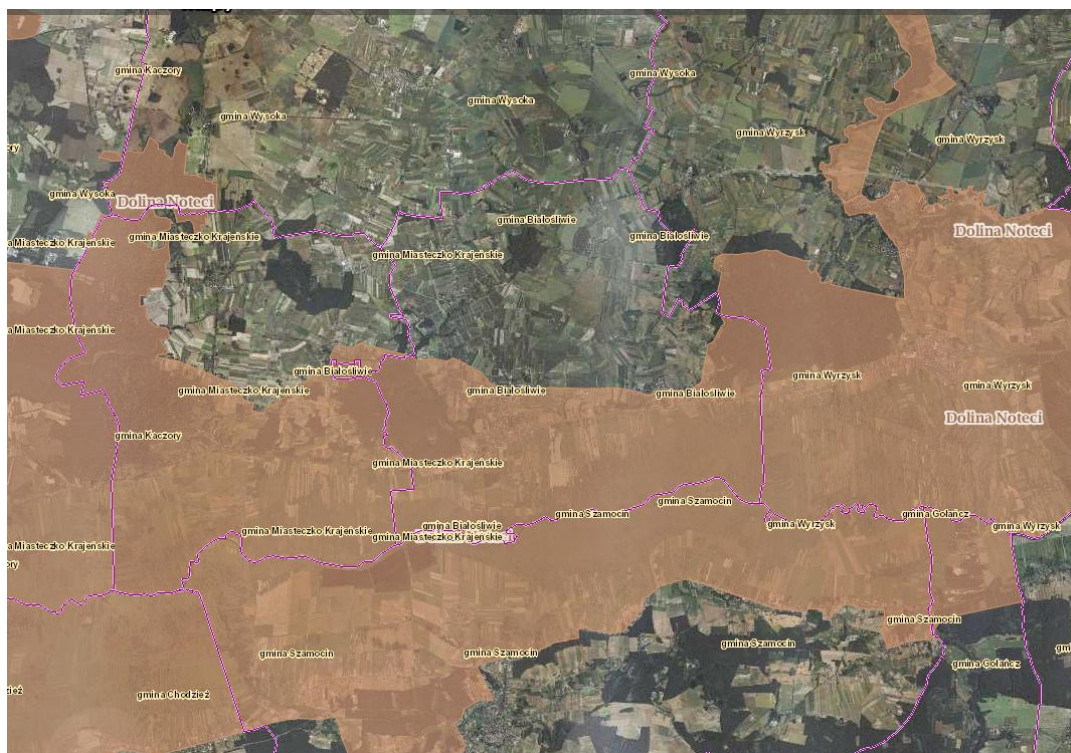
Ssaki reprezentują między innymi takie gatunki jak: nornica ruda, darniówka zwyczajna, karczownik ziemnowodny, mysz domowa, szczur wędrowny, mysz polna, mysz leśna, wiewiórka. Występuje też kilka gatunków nietoperzy. W wodach Gwdy i jej dopływach przebywa bóbr europejski, wydra oraz norka kanadyjska. Z gatunków drapieżnych wymienić należy lisa, kunę leśną, kunę domową, rzadziej spotkać można jenota i borsuka. Licznie występuje zwierzyna płowa: jelenie, sarny i daniele, a także dziki, zające i króliki. Stosunkowo licznie występują krety i jeże.

3.1.7. ZASOBY LEŚNE

Powierzchnia gruntów leśnych gminy Białośliwie według danych GUS z 2014 roku wynosi 898,41 ha, w tym lasów publicznych 836,41 ha. Gminę charakteryzuje niski wskaźnik lesistości wynoszący 11,9%.⁷ Największe fragmenty kompleksów leśnych występują w zachodniej i wschodniej części gminy.

3.1.8. SYSTEM PRZYRODNICZYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

Na obszarze gminy Białośliwie znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci o powierzchni 72.020 ha. Położony jest na terenie Pradoliny Toruńsko – Eberswaldzkiej. Dominujące w krajobrazie są tu łąki oraz pola z enklawami zakrzewień i zadrzewień, rzadziej lasy i jeziora. Okolice Goraja, Pianówki, Góry oraz Ślesina porastają buczyny i dąbrowy, w tym m. in. dąbrowy ciepłolubnej. Teren, poprzecinany kanałami i rowami odwadniającymi, pełen jest starorzeczy. Szczególne znaczenie mają Nadnoteckie Łęgi w dolnym biegu rzeki. To w większości torfowiska niskie i zalewowe łąki - łęgi. Region ten jest ważną ostoją ptaków wodno-błotnych – m.in. bąków, bocianów białych, błotniaków łąkowych, żurawi, ptaków siewkowatych, remiz, podróżniczków. Większość powierzchni Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci pokrywa się z obszarem Natura 2000 – Dolina Noteci.

Rys. Obszary chronionego krajobrazu. Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

⁷ Gmina Wiejska Białośliwie. Powiat Piłski. Statystyczne Vademecum Samorządowca. Urząd Statystyczny w Poznaniu. 2015.

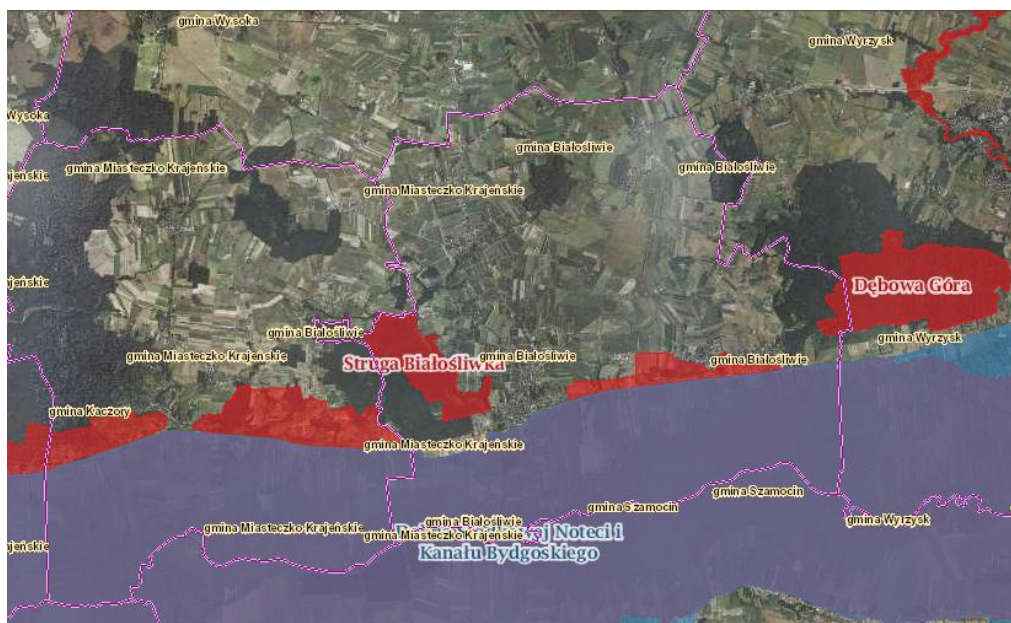
NATURA 2000

W zależności od głównego celu ochrony wyróżniamy następujące typy obszarów Natura 2000, których celem jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej:

- **Obszary Specjalnej Ochrony**, w skrócie **OSO** (*Special Protection Areas*) to ostoje tworzone ze względu na występowanie w nich gatunków ptaków wymienionych w **Załączniku I Dyrektywy Ptasiej**, lista obszarów na terenie Polski została ogłoszona w formie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313, zm.); lista po ostatniej noweli obejmuje 141 obszarów;
- **Specjalne Obszary Ochrony**, w skrócie **SOO** (*Special Areas of Conservation*), które powołuje się dla ochrony siedlisk wymienionych w **Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej** lub/i gatunków roślin i zwierząt wymienionych w **Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej**. Obszary OSO i SOO są od siebie niezależne – w niektórych przypadkach ich granice mogą się pokrywać, lub być nawet identyczne. Dotychczas nie ogłoszono listy obszarów na terenie Polski w dokumencie rangi aktu prawnego.
- **obszary mające znaczenie dla Wspólnoty** – projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk, zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji, który w regionie biogeograficznym, do którego należy, w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także może znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego; w przypadku gatunków zwierząt występujących na dużych obszarach obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty jest obszar w obrębie naturalnego zasięgu takich gatunków, charakteryzujący się fizycznymi lub biologicznymi czynnikami istotnymi dla ich życia lub rozmnażania.

Na terenie gminy Białośliwie znajduje się Obszar Specjalnej Ochrony **Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001** oraz obszary mające znaczenie dla Wspólnoty: **Dębowa Góra PLH300055**, **Struga Białośliwka PLH300054** i **Dolina Noteci PLH300004**. Lokalizację przedstawiono na poniższym rysunku.

Rys. Lokalizacja obszarów Natura 2000. Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego

PLB300001

Obszar obejmuje pradolinę rzeczną o zmiennej szerokości od 2 do 8 km, która ma tu przebieg równoleżnikowy. Znaczne części pradoliny zostały zmeliorowane i prowadzona jest na nich gospodarka łąkowa. W kilku miejscach pradoliny założono stawy rybne, na których prowadzona jest intensywna hodowla ryb – stawy Antoniny, Smogulec, Ostrówek, Występ i ślesin. Zachodnia część pradoliny, objęta przez obszar, jest obecnie doliną Noteci. Część wschodnia jest doliną żeglownego Kanału Bydgoskiego, wybudowanego w końcu XVIII w., łączącego dorzecza Odry i Wisły. W obrębie obszaru znajdują się 2 ostoje ptaków o randze europejskiej: E37 (Stawy Ostrówek i Smogulec) i E38 (Stawy ślesin i Występ). Występuje co najmniej 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla około 10% populacji krajowej (C6) podróżniczka (PCK); co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK) i kania czarna (PCK); w stosunkowo wysokiej liczebności (C7) występują kania ruda i błotniak stawowy. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2) łabędzia czarnodziobego; stosunkowo duże koncentracje (C7) osiąga siewka złota.

Obszar Struga Białośliwka

PLH300054

Ostoja obejmuje wyniesione formy moreny czołowej oraz dolinę cieku uchodzącego do Noteci. Lokalnie jest silnie zróżnicowany morfologicznie, odznacza się dość dużymi różnicami wysokości względnej. Spływające wody polodowcowe doprowadziły do powstania licznych wąwozów rozcinających morenę czołową. Dominujące siedliska mineralne, o stosunkowo żyznych glebach, są opanowane przez drzewostany gospodarcze w różnych klasach wieku. Przeważającą część zajmują grądy, niewielki jest udział świetlistej dąbrowy i

kwaśnej dąbrowy. Istotny udział powierzchniowy mają leśne zbiorowiska zastępcze: głównie z sosną pospolitą, świerkiem oraz uprawa jodły. W obrębie kompleksu leśnego występują niewielkie nisze źródłiskowe. Siedliska higrofilne i wodne z podłożem organicznym związane są z doliną cieką. Stwierdzono tam zarówno lasy bagienne (olsy i łąg jesionowo-olszowy), łąg wiązowo-jesionowy, jak i użytki zielone: pastwiska i ziołorośla. Obecne są także eutroficzne zbiorniki wodne - stawy rybne z właściwą dla nich roślinnością wodną i szuwarową. W obrębie ostoi zidentyfikowano 9 typów siedlisk przyrodniczych ujętych w załączniku I dyrektywy siedliskowej (w tym 2 priorytetowe). Szczególnie wartościowym elementem tego obszaru są dobrze zachowane płaty różnorodnych zbiorowisk leśnych *Ribo nigri-Alnetum*, *Fraxino-Alnetum*, *Quercu-Ulmetum minoris*, *Galio sylvatici-Carpinetum* (dominujące powierzchniowo i reprezentujące szerokie spektrum różnych podzespołów), *Potentillo albae-Quercetum* i *Calamagrostio-Quercetum*. W obrębie rolniczego krajobrazu Pojezierza Krajeńskiego jest to jeden z większych, w miarę naturalnych kompleksów lasów liściastych. Odnaleziono płaty 30 zespołów roślinnych zagrożonych w regionie. Poza zbiorowiskami lasów liściastych są to ugrupowania szuwarowe, użytków zielonych, ziołoroślowe i zaroślowe. Na analizowanym obszarze stwierdzono stanowiska 16 gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną prawną, bądź zagrożonych w skali regionalnej lub kraju. W obrębie świata zwierząt na szczególną uwagę zasługują stanowiska dwóch gatunków ssaków z załącznika 2 Dyrektywy Siedliskowej: *Castor fiber* i *Lutra lutra*. Z innych zwierząt warto podkreślić obecność następujących gatunków: *Stagnicola palustris*, *Hyla arborea* i *Natrix natrix*. Omawiany teren cechuje się ponadto bardzo dużymi walorami krajobrazowymi. Zlokalizowany jest w zróżnicowanym krajobrazie: w obrębie wysoczyzny morenowej oraz doliny cieką uchodzącego do rzeki Noteci. Jest to fragment korytarza ekologicznego i ważnego szlaku migracji zwierząt.

Dolina Noteci

PLH300004

Obszar obejmuje fragment doliny Noteci między miejscowością Wieleń a Bydgoszczą. Obszar jest w dużej części zajęty przez torfowiska niskie, z fragmentami zalewowych łąk i trzcinowisk, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Na zboczach doliny znajdują się płaty muraw kserotermicznych. Teren przecinają kanały i rowy odwadniające. Liczne są starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Miejscami występują rozległe płaty łągów. Łąki są intensywnie użytkowane. Obszar obejmuje bogatą mozaikę siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (16 rodzajów), z priorytetowymi lasami łągowymi i dobrze zachowanymi kompleksami łąkowymi, choć łącznie zajmują one poniżej 20% powierzchni obszaru. Notowano tu też 8 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W okolicach Nakła na początku XX w. występowała bogata populacja *Coenagrion ornatum*. Rekomenduje się jego restytucję na tym terenie. Obszar częściowo pokrywa się z ważną ostoją ptasią o randze europejskiej E-33. Ostoja jest też ważnym korytarzem ekologicznym o randze międzynarodowej.

Dębowa Góra

PLH300055

Ostoja obejmuje wyniesione formy moreny, zbiorniki wodne i torfowisko przejściowe oraz drobne ciekły uchodzące do Noteci. Najwyżej położonym punktem jest Dębowa Góra o wysokości 192 m n p m. Spływające wody polodowcowe doprowadziły do powstania licznych wąwozów rozcinających morenę czołową. Z tego terenu została po raz pierwszy stwierdzona obecność gleb o charakterze vertisoli (Nowiński 2004). Jest to nowy dla Polski typ gleb. Obecne są także gleby organiczne - torfy o różnym stopniu mineralizacji. We wschodniej części znajduje się rezerwat Zielona Góra o dobrze udokumentowanych walorach przyrodniczych. W planowanej ostoi zdecydowanie przeważają ekosystemy leśne, głównie grądy. Znikome powierzchnie stanowią kwaśna dąbrowa, kwaśna buczyna oraz łągi i żyzny ols. Pewien udział powierzchniowy mają leśne zbiorowiska zastępcze: głównie z sosną pospolitą, świerkiem oraz modrzewiem. Siedliska higrofilne i wodne z podłożem organicznym zlokalizowane są w północnej części badanego terenu. Stwierdzono tam zarówno lasy bagienne (ols i łąg jesionowo-olszowy), jak i bardzo trudno dostępne torfowisko przejściowe. Obecne są także eutroficzne zbiorniki wodne z łąkami ramienicowymi i płacami nymfeidów oraz astatyczne, podlegające procesowi zarastania. Na skraju lasu, na granicy obszaru Natura 2000, stwierdzono płaty świeżej łąki rajgrasowej i fragmenty muraw. W obrębie ostoi zidentyfikowano 12 typów siedlisk przyrodniczych ujętych w załączniku I dyrektywy siedliskowej (w tym 1 priorytetowy). Szczególnie wartościowym elementem tego obszaru są dobrze zachowane płaty różnorodnych zbiorowisk leśnych *Ribo nigri-Alnetum*, *Fraxino-Alnetum*, *Quercu-Ulmetum minoris*, *Calamagrostio-Quercetum*, *Galio sylvatici-Carpinetum*. W obrębie rolniczego krajobrazu Pojezierza Krajeńskiego jest to jeden z większych, w dużym stopniu naturalnych kompleksów lasów liściastych. Odnaleziono płaty 25 zespołów roślinnych zagrożonych w regionie. Poza zbiorowiskami lasów liściastych są to ugrupowania wodne, szuwarowe, użytków zielonych, ziołoroślowe i zaroślowe. Na analizowanym obszarze stwierdzono stanowiska 28 gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną prawną, bądź zagrożonych w skali regionalnej lub kraju. W obrębie świata zwierząt z gatunków dyrektywowych zanotowano *Triturus cristatus*. Z innych, na szczególną uwagę zasługuje stanowisko *Hyla arborea*. Omawiany teren cechuje się ponadto bardzo dużymi walorami krajobrazowymi.

Analizując charakterystykę obszarów chronionych występujących na terenie objętym niniejszym opracowaniem oraz biorąc pod uwagę ich występowanie, sposób zagospodarowania i elementy środowiska podlegające ochronie, stwierdzić należy, iż realizacja przedmiotowego dokumentu nie będzie negatywnie oddziaływać na obszary chronione zapisami ustawy o ochronie przyrody ze względu na brak kolizji z obszarami prawnie chronionymi.

3.1.9. KLIMAT AKUSTYCZNY

Ruch komunikacyjny, a przede wszystkim drogowy, jest dominującą przyczyną degradacji klimatu akustycznego środowiska w województwie wielkopolskim. Zależy on głównie od natężenia i prędkości ruchu drogowego, w tym zwłaszcza pojazdów ciężkich, przebiegu dróg w stosunku do obszarów zabudowanych oraz stanu dróg.

Na klimat akustyczny gminy wpływają wszelkie układy komunikacyjne oraz rozmieszczenie przemysłu i osiedli mieszkaniowych. Na terenie gminy Białośliwie głównymi źródłami hałasu,

stanowiącymi uciążliwość dla środowiska i ludzi może być hałas drogowy. W obszarze objętym opracowaniem, najbardziej dokuczliwy hałas może być związany z ruchem komunikacyjnym na drodze krajowej nr 10 i drodze wojewódzkiej nr 190. Hałas przemysłowy występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego LDWN (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika LN (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu LAeqD w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (LAeqN) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu LDWN i LN oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu pilskiego.

W roku 2013 na terenie powiatu pilskiego WIOŚ prowadził pomiary poziomów hałasu komunikacyjnego w miejscowości Grabówno w 1 punkcie pomiarowym. Punkt ten został wytypowany jako punkt długookresowego pomiaru hałasu. Badania prowadzono w dwóch cyklach pomiarowych – wiosną i jesienią, w dni powszednie oraz podczas weekendów. Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się wzdłuż drogi krajowej nr 10. Obliczone przybliżone wartości wskaźników długookresowych wynoszą:

- poziom dziennie-wieczorno-nocny: LDWN = 75,3 dB,
- długotrwały poziom hałasu w porze nocy: LN = 68,1 dB.

Jak wynika z przedstawionych danych wartość długookresowego wskaźnika poziomu hałasu dla pory dziennie-wieczorno-nocnej LDWN została przekroczona o 11,3 dB, natomiast wartość długookresowego poziomu hałasu w porze nocnej LN została przekroczona o 9,1 dB.

Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu udostępnił wyniki pomiaru hałasu w 2015 roku dla drogi krajowej nr 190 na odcinku Pobórka – Szamocin na terenie gminy Białośliwie. Pomiar natężenie ruchu wykazał na odcinku tym 3759 poj/dobę. W tym 45 motocykli, 3086 samochodów osobowych, 440 lekkich samochodów dostawczych, 147 samochodów ciężarowych oraz 15 autobusów i 26 ciągników.

3.1.10. ZABYTKI I ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, KRAJOBRAZ KULTUROWY

Na terenie gminy Białośliwie zostało zachowanych wiele historycznych pamiątek, między innymi zabytki architektury sakralnej, parki dworskie oraz zespół stacji kolejowych. Do rejestru Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (stan na 22.08.2014) wpisano następujące obiekty:

Białosłiwie

- cmentarz kat., nr rej.: A-708 z 1.10.1990
- park dworski, poł. XVIII, XIX, nr rej.: A-310/10 z 19.08.1977
- zespół stacji kolejowych, ul. Dworcowa, nr rej.: 41/Wlkp/A z 24.01.2007:
  - stacja kolei szerokotorowej na linii Berlin Królewiec:
    - dworzec, 1851
    - poczta, 1861
    - magazyn spedycyjny, 1880
    - 2 nastawnie, 1910
    - stacja Wyrzyskiej Kolei Dojazdowej, wąskotorowej:
    - dworzec, ob. dom mieszk., 1895
    - parowozownia, 1921-23
    - hala napraw wagonów, po 1923
    - stolarnia, ob. świetlica, po 1923
    - budynek warsztatowo garażowy, po 1923
    - kuźnia, po 1923
    - budynek zaplecza technicznego, 1921-23

Krostkowo

- kościół par. p.w. św. Mikołaja Biskupa, 1865, nr rej.: A-513 z 11.02.1985
- plebania, 1892, nr rej.: A-724 z 27.05.1992
- cmentarz katolicki, nr rej.: A-710 z 5.10.1990

Niezychowo

- park dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: A-312 z 19.08.1977

3.1.11. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII

Ważnym elementem oceny jest prognozowanie, w jakim kierunku zmieniłoby się środowisko w przypadku braku realizacji planowanych projektów. Jak pokazuje praktyka, często bardzo mylnie przyjmuje się, że nie podejmowanie działań, ma charakter prośrodowiskowy.

Tymczasem częste są sytuacje, gdy planowane działania pozwalają na porządkowanie struktur i procesów, a osiągnięte efekty pośrednio i bezpośrednio niosą korzyści środowiskowe. Należy także zaznaczyć, że nie tylko działania stricte prośrodowiskowe przyczyniają się do osiągnięcia wymaganych norm jakości środowiska, ale również działania z zakresu rozwoju technologii służącej efektywnej gospodarce, energooszczędności i ochronie środowiska w poszczególnych gałęziach przemysłu, a także działania nastawione na rozwój szeroko pojętego szkolnictwa. Z reguły osoby z wykształceniem, posiadające pracę mają większą świadomość ekologiczną. Wnikliwa ocena wpływu na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi projektów zaplanowanych w projekcie Strategii opisana została w rozdziale 6.

Poniżej przedstawiono przewidywania związane z brakiem realizacji projektu Strategii, może przynieść następujące skutki: negatywne dla środowiska i mieszkańców:

- zagrożenie dla stanu jakości wód (wzrost ilości ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do gleby lub rzeki) w związku z brakiem uzbrojenia terenów inwestycyjnych, z czym jest związana także rozbudowa/budowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, w tym kanalizacji deszczowej;
- wzrost bezrobocia, a co za tym idzie - marginalizacja społeczna, ubożenie społeczeństwa i pogorszenie ich zdrowia;
- wzrost zachowań patologicznych (np. dewastacja terenów zielonych), wynikająca z braku świadomości ekologicznej, niewystarczającego stanu rozwoju edukacji;
- brak rozwoju i wykorzystania niskoemisyjnego transportu, w tym opóźnienia w zapewnieniu komfortowej obsługi korzystania ze zbiorowej komunikacji, a także brak elementów infrastruktury promującej transport niskoemisyjny, w tym rowerowego i pieszego oraz brak systemu ścieżek rowerowych Gminy Białośliwie wymusza na mieszkańcach intensywne wykorzystywanie indywidualnych środków transportu, co przyczynia się do pogorszenia klimatu akustycznego i jakości powietrza atmosferycznego;
- dalsza dekapitalizacja struktur mieszkaniowych powodująca pogorszenie się warunków życia mieszkańców;
- dalsze uciążliwości związane z niebezpieczeństwem i hałasem komunikacyjnym występujące na drogach posiadających zły stan nawierzchni.

Natomiast pozytywnymi skutkami braku realizacji strategii dla środowiska i mieszkańców mogą okazać się:

- ograniczenie groźby lokalizowania na terenie gminy zakładów będących potencjalnymi emitarami zanieczyszczeń powietrza, wód, powierzchni ziemi (istnieje pewne potencjalne zagrożenie, że w szczególności promocja gospodarcza mogą przyczynić się do lokalizacji uciążliwych zakładów);
- zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją wykorzystania walorów przyrodniczych, polegającego na penetracji terenów cennych przyrodniczo;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzących ze spalin samochodowych (zakłada się, że inwestycje w rozbudowę/modernizację infrastruktury drogowej przyczyniają się do zwiększenia ruchu pojazdów na drogach).

Analizując zapisy poszczególnych celów strategicznych następnie celów operacyjnych oraz przypisanych do nich kierunków działań (określonych w Strategii) należy podkreślić, że mają one charakter prospołeczny, a także w większości prośrodowiskowy. W ujęciu ogólnym, w przypadku odstąpienia od realizacji Strategii nie będzie postępować kompleksowa poprawa jakości życia mieszkańców.

Podsumowując należy stwierdzić, że pożądanym z punktu widzenia środowiska i zdrowia ludzi jest doprowadzenie do realizacji działań zapisanych w projekcie dokumentu.

4. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STRATEGII, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY

Przeprowadzona dla potrzeb niniejszej prognozy analiza uwarunkowań, pozwala na określenie kluczowych problemów środowiskowych. Przede wszystkim problemy i sytuacje konfliktowe wynikają z różnych form działalności antropogenicznej na obszary chronione i obszary ważne ekologicznie, nie objęte ochroną. Dotyczą również różnych rodzajów emisji i działalności gospodarczych mogących mieć wpływ na zdrowie i życie ludzi.

Zidentyfikowanie problemów w zakresie ochrony środowiska ma umożliwić ocenę adekwatności zaplanowanych działań w ramach Strategii, do występujących na terenie obszaru rzeczywistych potrzeb.

Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Na podstawie analizy stanu aktualnego jakości powietrza zidentyfikowano problemy w osiągnięciu wymaganych ustawowo standardów jakości powietrza, pod kątem ochrony ludzi jak i roślin. W wyniku badań stwierdzono przekroczenia stężeń ozonu, pyłu PM10, aresnu oraz benzo(a)pirenu. Jedną z podstawowych przyczyn przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla większości zanieczyszczeń jest spalanie paliw stałych w indywidualnych systemach grzewczych oraz emisja pochodząca z transportu samochodowego.

W celu poprawy jakości powietrza w obszarach, gdzie występują najwyższe stężenia zanieczyszczeń, należy prowadzić działania, mające na celu osiągnięcie poziomów wymaganych przepisami prawa. Główne zadania koncentrują się na eliminowaniu, bądź redukcji, tzw. „niskiej emisji”, czyli emisji pochodzącej z indywidualnych systemów grzewczych, poprzez podłączanie gospodarstw domowych do sieci ciepłowniczych lub wymianę niskosprawnych urządzeń grzewczych na niskoemisyjne np. gazowe, olejowe. W celu minimalizacji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza przez transport samochodowy należy prowadzić działania redukujące emisję z tym związaną poprzez remonty dróg oraz czyszczenie dróg (zwłaszcza na mokro) w celu redukcji emisji wtórnej pyłu do powietrza, a także poprzez wspieranie rozwoju komunikacji rowerowej i pieszej, czy też rozwój przyjaznej komunikacji zbiorowej. Niezbędne jest również prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych dla mieszkańców obszaru w zakresie przyczyn i skutków (zwłaszcza zdrowotnych) zanieczyszczeń powietrza.

WODY

Długość sieci wodociągowej przewyższa znacznie długość sieci kanalizacyjnej, co stwarza ryzyko zanieczyszczenia środowiska ściekami nieprawidłowo gromadzonymi bądź niewystarczająco oczyszczonymi. Sytuacja taka jest sukcesywnie poprawiana dzięki realizacji projektów dofinansowanych z UE. Do poprawy stanu jakości wód przyczyni się z pewnością wykonanie odpowiedniego uzbrojenia terenów inwestycyjnych oraz modernizacja oczyszczalni ścieków.

HAŁAS

Ruch komunikacyjny, a przede wszystkim drogowy, jest dominującą przyczyną degradacji klimatu akustycznego środowiska w województwie wielkopolskim. Zależy głównie od natężenia i prędkości ruchu drogowego, w tym zwłaszcza pojazdów ciężkich, przebiegu dróg w stosunku do obszarów zabudowanych oraz stanu dróg. Na klimat akustyczny gminy wpływają wszelkie układy komunikacyjne oraz rozmieszczenie przemysłu i osiedli mieszkaniowych. Przeciwdziałać temu zjawisku będzie prowadzenie działań (podczas realizacji inwestycji drogowych) polegających min. na ograniczaniu prędkości ruchu, wymianie nawierzchni na nawierzchnię o dobrych parametrach akustycznych, tworzenie stref uspokojonego ruchu, budowa ekranów akustycznych, rozwój przyjaznej komunikacji zbiorowej itp.

POWIERZCHNIA ZIEMI, KRAJOBRAZ

Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów Gminy oraz odnowa obszarów zielonych przyczyni się do zachowania dobrego stanu zasobów środowiska oraz pozytywnie wpłynie na poprawę krajobrazu.

BIORÓZNORODNOŚĆ, OBSZARY CHRONIONE w tym Natura 2000

Realizacja projektów związanych w szczególności z *rozbudową infrastruktury drogowej* może stanowić pewne potencjalne zagrożenie w związku ze wzmożeniem ruchu pojazdów na obszarach dotychczas niedostatecznie skomunikowanych (położonych na terenach cennych przyrodniczo). W efekcie m.in. rozwój komunikacji i turystyki powoduje wzrost ilości pojawiających się gatunków obcych oraz nadmierną penetrację terenów cennych przyrodniczo.

GOSPODARKA ODPADAMI

W zakresie gospodarki odpadami bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest wciąż przewaga składowania odpadów komunalnych nad innymi metodami przetwarzania tj. odzyskiem odpadów. Najistotniejszą potrzebą w zakresie uporządkowania gospodarki odpadami jest zorganizowanie selektywnego odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców w całym rejonie, przynajmniej frakcji: papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów niebezpiecznych (przeterminowane leki, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) oraz budowa instalacji regionalnych, w regionach, w których są one wymagane.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STRATEGII ORAZ SPOSOBY, W JAKIE TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTÓW

W tym rozdziale przeprowadzono analizę porównawczą celów ochrony w Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie z celami innych dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym (w tym unijnym) oraz krajowym. Celem niniejszego porównania była:

- ocena spójności celów Strategii z celami innych dokumentów strategicznych ,

- opis sposobu w jakim zastosowano cele analizowanych dokumentów w Strategii pod kątem ochrony środowiska oraz zasady zrównoważonego rozwoju.

Poniżej przedstawiono wyniki analizy.

Opis sposobu zastosowania celów analizowanych dokumentów w Strategii Rozwoju Gminy Białosławie	Obszar spójności dokumentów z osiami priorytetowymi Strategii Rozwoju Gminy Białosławie
<p>Cel Strategii Europa 2020 - Celem jest osiągnięcie wzrostu gospodarczego, który będzie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. inteligentny, 2. zrównoważony, 3. sprzyjający włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na tworzenie nowych miejsc pracy. 	
<p>CEL STRATEGICZNY I. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel operacyjny I.1. Wyrównanie szans edukacyjnych poprzez inwestycje w infrastrukturę edukacyjną oraz dostęp do wysokiej jakości oferty edukacyjnej •Cel operacyjny I.2. Zapewnienie spójności społecznej poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 	<p>Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa, podniesienia jakości życia mieszkańców, zwiększenia atrakcyjności społeczno-gospodarczej Gminy.</p> <p>Priorytet Strategii Europa 2020</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zatrudnienie 3. Zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii 5. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym
<p>CEL STRATEGICZNY II. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel operacyjny II.4. Zwiększenie efektywności systemu transportowo- komunikacyjnego 	<p>Wpływ na jakość życia w Gminie ma nie tylko dobrze rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna czy drogowa, ale również dostępność do wysokiej jakości usług świadczonych w obrębie infrastruktury społecznej. Należy podjąć szereg działań, które doprowadzą do poprawy stanu w tym zakresie, zwłaszcza poprzez modernizację istniejącej bazy.</p> <p>Priorytet Strategii Europa 2020</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Zatrudnienie 5.Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym
<p>Programowanie Perspektywy Finansowej 2014 - 2020, Umowa Partnerstwa (UP): Celem jest oparcie rozwoju na dalszym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, - poprawie spójności społecznej i terytorialnej, - podnoszeniu sprawności efektywności państwa. 	
<p>UP 2014-2020 ściśle wiąże strategię wykorzystania środków europejskich z realizacją Strategii Rozwoju Kraju 2020 (SRK) oraz Strategii Europa 2020. Celem konsekwentnie realizowanym w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 jest, zgodnie z SRK, oparcie rozwoju na dalszym:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) zwiększaniu konkurencyjności gospodarki; (2) poprawie spójności społecznej i terytorialnej; (3) podnoszeniu sprawności efektywności państwa. 	<p>Promocja przedsiębiorczości, nowe modele biznesowe. Poprawa jakości edukacji, poprawa dostępu do edukacji</p> <p>Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego naturalnego, zrównoważony rozwój.</p> <p>Działania ekologiczne, wspieranie działań niskoemisyjnych.</p> <p>Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i</p>
<p>CEL STRATEGICZNY II. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel Operacyjny II.1. Wzmocnienie rozwoju gospodarczego opartego na wewnętrznym 	<p>Inwestycje w tym zakresie przyczyniają się nie tylko do poprawy wizerunku Gminy ale również do poprawy jakości życia mieszkańców, poprawy stanu ich zdrowia zarówno fizycznego jak i psychicznego. Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej, infrastrukturalnej przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa,</p>

Opis sposobu zastosowania celów analizowanych dokumentów w Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie	Obszar spójności dokumentów z osiami priorytetowymi Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie
<p>potencjałe Gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel Operacyjny II.2. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Gminy •Cel Operacyjny II.3. Poprawa konkurencyjności i rozwój nowoczesnego sektora rolnego •Cel operacyjny II.4. Zwiększenie efektywności systemu transportowo- komunikacyjnego 	<p>podniesienia jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa, podniesienia jakości życia mieszkańców, zwiększenia atrakcyjności społeczno-gospodarczej Gminy.</p>

Poddano również analizie pod kątem aspektów środowiskowych oraz zrównoważonego rozwoju zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie z założeniami dokumentów na szczeblu krajowym. Tabela poniżej przedstawia wyniki oceny.

Analiza zgodności z dokumentami krajowymi.

Opis sposobu zastosowania celów analizowanych dokumentów w Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie	Obszar spójności dokumentów z osiami priorytetowymi Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK) – Celem jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.</p>	
<p>Strategia spójna jest z założeniami SRK, bowiem jej cele strategiczne wpisują się obszary strategiczne krajowej strategii.</p>	<p>Wzmocnienie potencjału innowacyjnego i inwestycja w infrastrukturę dotyczącą kapitału ludzkiego Wzmocnienie infrastruktury transportu zbiorowego oraz rozwój infrastruktury wzmacniającej ład ekologiczny i funkcjonalny na terenie gminy.</p>
<p>CEL STRATEGICZNY II. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel Operacyjny II.1. Wzmocnienie rozwoju gospodarczego opartego na wewnętrznym potencjale Gminy •Cel Operacyjny II.2. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Gminy •Cel Operacyjny II.3. Poprawa konkurencyjności i rozwój nowoczesnego sektora rolnego •Cel operacyjny II.4. Zwiększenie efektywności systemu transportowo- komunikacyjnego •Cel operacyjny II.5. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rozwój turystyki aktywnej 	<p>Wpływ na jakość życia w Gminie ma nie tylko dobrze rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna czy drogowa, ale również dostępność do wysokiej jakości usług świadczonych w obrębie infrastruktury społecznej.</p> <p>Wszelkie działania w obrębie poprawy jakości infrastruktury komunikacyjnej, społecznej, turystycznej zmierzające do niwelowania barier.</p> <p>Wszelkie projekty realizowane na terenie gminy na rzecz wykluczenia społecznego.</p> <p>Spójność:</p> <p>Cel III.1. Integracja społeczna</p> <p>III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>

Opis sposobu zastosowania celów analizowanych dokumentów w Strategii Rozwoju Gminy Białosławie	Obszar spójności dokumentów z osiami priorytetowymi Strategii Rozwoju Gminy Białosławie
Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG)	
<p>Cel główny SIEG to stworzenie wysoce konkurencyjnej gospodarki (innowacyjnej i efektywnej) opartej na wiedzy i współpracy. Będzie on realizowany w oparciu o cztery cele szczególne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki, 2) stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy, 3) wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców, 4) wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki. 	<p>CEL STRATEGICZNY II. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel Operacyjny II.1. Wzmocnienie rozwoju gospodarczego opartego na wewnętrznym potencjale Gminy •Cel Operacyjny II.2. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Gminy •Cel Operacyjny II.3. Poprawa konkurencyjności i rozwój nowoczesnego sektora rolnego •Cel operacyjny II.4. Zwiększenie efektywności systemu transportowo- komunikacyjnego •Cel operacyjny II.5. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rozwój turystyki aktywnej
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie 2010-2020 (KSRR) – zakłada realizację następujących celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów "konkurencyjność", ▪ Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych "spójność", ▪ Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych, ukierunkowanych terytorialnie "sprawność". 	
<p>CEL STRATEGICZNY I. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel operacyjny I.2. Zapewnienie spójności społecznej poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 	<p>Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów "konkurencyjność": Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych "spójność". Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie "sprawność".</p>
<p>Strategia Rozwoju Polski Zachodniej - Strategia przewiduje trzy cele szczególne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu, - budowa oferty gospodarczej makroregionu cel szczegółowy, - wzmocnienie potencjału naukowo -badawczego makroregionu. 	
<p>CEL STRATEGICZNY II. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA</p> <ul style="list-style-type: none"> •Cel Operacyjny II.1. Wzmocnienie rozwoju gospodarczego opartego na wewnętrznym potencjale Gminy 	<p>Spójność dokumentu: Strategia Rozwoju Gminy Białosławie na lata 2015-2025 w obrębie swoich celów strategicznych i operacyjnych przewiduje działania w zakresie wspierania zrównoważonego transportu, wspierania efektywności energetycznej, wspierania przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w związku z tym wpisuje się w założenia Strategii Polski Zachodniej 2020.</p>

6. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań zaplanowane do realizacji w projekcie Strategii kładą nacisk przede wszystkim na poprawę jakości życia mieszkańców, w tym stanu środowiska naturalnego.

Po przeanalizowaniu celów strategicznych i operacyjnych również przypisanych do nich kierunków działań, należy stwierdzić, że żadne z zaproponowanych działań, nie powinno kwalifikować się do kategorii przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Natomiast niektóre z ww. przedsięwzięć mogą kwalifikować się zgodnie z § 3 w/w rozporządzenia do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, tj. w szczególności w zakresie poprawy jakości dróg i towarzyszącej im infrastruktury (określone w § 3 ust. 1 pkt 60, pkt 55) itp.

W związku z tym, przed realizacją poszczególnych przedsięwzięć należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację przedsięwzięć w oparciu o ich charakterystyczne parametry.

Należy również zwrócić szczególną uwagę na uwarunkowania przyrodnicze (obszary Natura 2000), rodzaj przedsięwzięcia, skalę oddziaływania, itp.

Mając powyższe na uwadze dla niektórych działań, może zajść potrzeba, uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed ich realizacją.

Jednakże przedsięwzięcia te nie będą powodowały ryzyka wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Ponadto ich wpływ na środowisko jest przewidywalny a wszystkie skutki mogące wystąpić w związku z realizacją Strategii były analizowane w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej dla innych dokumentów strategicznych obowiązujących na tym obszarze.

Wśród działań wymienionych w dokumencie Strategii, największą rolę odgrywają te inwestycyjne, tzn. takie, których realizacja może powodować oddziaływanie na środowisko. Kierunki przewidziane do realizacji w ramach Strategii podzielono na następujące grupy jak poniżej. Podział ten pozwoli przedstawić ocenę potencjalnych oddziaływań na środowisko poszczególnych grup kierunków.

- Budowa, rozbudowa, remont budynków.
- Infrastruktura służąca ochronie środowiska.
- Infrastruktura drogowa.
- Turystyka, sport i rekreacja.

Oddziaływania wynikające z realizacji zapisów Strategii będą miały przeważnie charakter pozytywny oraz neutralny. W kolejnych podrozdziałach przedstawiono ewentualne oddziaływania, mogące wystąpić w wyniku realizacji zapisów Strategii na elementy środowiska.

Na potrzeby przeprowadzenia niniejszej analizy założono, że wszelkie działania w ramach realizacji przedmiotowej Strategii będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w dokumencie Strategii, można podzielić na dwa rodzaje, tj. inwestycyjne i nieinwestycyjne (miękkie).

Potencjalny wpływ na poszczególne komponenty środowiska będzie miała realizacja przedsięwzięć, które będą ingerować w środowisko, głównie na etapie ich bezpośredniej realizacji, powodując przejściowe uciążliwości najczęściej odwracalne w czasie.

Przy analizie wpływu na środowisko poszczególnych przedsięwzięć wzięto pod uwagę tylko przedsięwzięcia inwestycyjne, które podzielono na następujące grupy:

Grupy przedsięwzięć inwestycyjnych

Grupy	Typy zadań
Budowa, rozbudowa, remont budynków.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Termomodernizacja, remont, wyposażenie budynku Ośrodka Kultury w Białosłiwie 2. Modernizacja budynku sali sportowej przy Szkole Podstawowej im. Wiktora Kaji w Białosłiwie 3. Remont i przebudowa budynku Gimnazjum im. Biskupa Michała Kozala w Białosłiwie 4. Remont budynku szkoły podstawowej w Dębówku Nowym 5. Remont świetlicy wiejskiej w Dębówku Nowym (remont sanitariatów, zaplecza kuchennego, doposażenie kuchni) oraz remont placu zabaw i budowa napowietrznej siłowni 6. Budowa świetlicy wiejskiej wraz z kotłownią gazową i wyposażeniem w Niezychowie 7. Remont pomieszczeń przedszkola Niezychowie 8. Modernizacja pomieszczeń w budynku oświatowym w Niezychowie do realizacji obowiązku szkolnego w formie nauczania indywidualnego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dzieci i młodzieży z dysfunkcjami niepełnosprawności 9. Modernizacja budynku sali wiejskiej w Krostkowie (naprawa dachu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, budowa instalacji grzewczej) wraz z doposażeniem zaplecza kuchennego 10. Modernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Krostkowie 11. Remont oddziału przedszkolnego w Pobórcie Wielkiej
Infrastruktura służąca ochronie środowiska	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wybudowanie brakujących odcinków sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w m. Białosłiwie 2. Modernizacja oczyszczalni i przepompowni ścieków oraz odcinków kanalizacji sanitarnej w Białosłiwie 3. Modernizacja stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody i częściowa wymiana sieci wodociągowej w Białosłiwie 4. Rekultywacja gminnego składowiska odpadów komunalnych w Białosłiwie 5. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gm. Białosłiwie 6. Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Niezychowie 7. Modernizacja stacji uzdatniania wody i wymiana istniejącej sieci wodociągowej w Niezychowie 8. Modernizacja stacji uzdatniania wody i wymiana istniejącej sieci wodociągowej w Krostkowie

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 - 2025

	<p>9. Montaż kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej w gminie Białośliwie</p>
<p>Infrastruktura drogowa</p>	<p>1. Przebudowa drogi Niezychowo - Dębówko Stare (nr drogi: 129607P)</p> <p>2. Przebudowa drogi Niezychowo - Niezychówko (nr drogi: 129605P)</p> <p>3. Przebudowa odcinka drogi ul. Kościelna w Białośliwiu</p> <p>4. Przebudowa ulicy Dworcowej w Białośliwiu</p> <p>5. Przebudowa ul. Kolejowej w Białośliwiu</p> <p>6. Przebudowa ul. Księdza Kordeckiego w Białośliwiu</p> <p>7. Przebudowa ulicy Tysiąclecia w Białośliwiu</p> <p>8. Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych ul. Zielona w Białośliwiu</p> <p>9. Rewitalizacja ulicy Lipowej oraz przebudowa ul. Kościuszki w Białośliwiu stanowiących ciąg ulic gminnych</p> <p>10. Przebudowa drogi gminnej na Osiedlu Leśnym w Białośliwiu</p> <p>11. Przebudowa drogi gminnej w Dworzakowie (dolna część wsi, nr drogi: 129624P)</p> <p>12. Przebudowa drogi gminnej relacji Pobórka Wielka-Białośliwie (do ulicy 3 Maja, nr drogi: 129628P)</p> <p>13. Przebudowa drogi gminnej Niezychowo-Krostkowo</p> <p>14. Przebudowa drogi gminnej nr 129618P w Dębówku Nowym wraz z budową parkingu</p> <p>15. Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Białośliwie</p> <p>16. Budowa monitoringu na głównych ulicach w m. Białośliwie</p> <p>17. Zakup i ustawienie wiaty przystankowej w Dębówku Nowym</p> <p>18. Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej nr 1180P w Dębówku Nowym i Krostkowie</p> <p>19. Remont drogi gminnej nr 129604P do Kosztowa</p> <p>20. Remont drogi gminnej w Niezychowie nr 129608P wraz z budową chodnika</p> <p>21. Zakup i ustawienie trzech wiat przystankowych w Krostkowie</p> <p>22. Budowa ciągu pieszo-rowerowego łączącego Krostkowo tzw. Dolne i Górne</p> <p>23. Modernizacja istniejących ciągów pieszych w Krostkowie</p> <p>24. Rozbudowa linii oświetleniowej w Krostkowie - do terenu rekreacyjno-sportowego oraz posesji znajdujących się poza tym terenem oraz do parkingu przy cmentarzu parafialnym</p> <p>25. Budowa chodnika przy drodze gminnej nr 129613P w Pobórcie Wielkiej oraz poszerzenie drogi w obrębie skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 190</p> <p>26. Zakup i ustawienie wiat przystankowych w Pobórcie Wielkiej</p> <p>27. Przebudowa odcinka drogi gminnej w Pobórcie Wielkiej o dług. ok. 120mb. wraz z poprawą odwodnienia (część działki nr geod. 148)</p> <p>28. Przebudowa drogi gminnej nr 129616P wraz z budową oświetlenia</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białosławie na lata 2016 - 2025

	<p>oraz wiaty przystankowej w Dębówku Starym</p> <p>29. Utwardzenie ciągu spacerowego wraz z budową oświetlenia na terenie rekreacyjnym - działka nr 26 w Pobórcie Małej</p> <p>30. Remont drogi w Pobórcie Małej od rozwidlenia na drogę wojewódzką nr 190 (zachodnia strona Pobórki Małej) do południowego wjazdu na drogę wojewódzką</p> <p>31. Przebudowa drogi gminnej nr 129610P w Tomaszewie</p> <p>32. Przebudowa drogi gminnej nr 129611P w Tomaszewie</p> <p>33. Przebudowa drogi gminnej nr 129609P z Niezychówka do drogi krajowej nr 10</p> <p>34. Zakup i ustawienie wiat przystankowych w Tomaszewie</p> <p>35. Modernizacja oświetlenia ulicznego i drogowego oraz uzupełnienie punktów świetlnych na terenie gminy Białosławie</p> <p>36. Przebudowa ul. Polnej w Białosławiu</p>
<p>Turystyka, sport i rekreacja</p>	<p>1. Budowa przystani turystycznej "Mariny" na rzece Noteć w Białosławiu</p> <p>2. Rewitalizacja Parku Dworskiego Raczyńskich w Białosławiu w zakresie rozbudowy funkcji wypoczynkowej, rekreacyjnej i sportowej</p> <p>3. Modernizacja - przebudowa targowiska gminnego w ramach zadania "Utwardzenie terenu przy świetlicy wiejskiej w Białosławiu wraz z wykonaniem ogrodzenia placu"</p> <p>4. Zagospodarowanie terenu przy boisku sportowym w Dębówku Nowym (nasadzenie krzewów zimozielonych, posianie trawy, montaż ławek i wc)</p> <p>5. Modernizacja i doposażenie placu zabaw przy kompleksie sportowym ORLIK w Niezychowie wraz z ogrodzeniem terenu</p> <p>6. Utworzenie terenu rekreacyjno-sportowego na działce nr geod. 16/5 w Krostkowie</p> <p>7. Rozbudowa placu zabaw w Krostkowie (w tzw. Dolnym Krostkowie)</p> <p>8. Budowa napowietrznych siłowni oraz doposażenie istniejącego placu zabaw przy sali wiejskiej w Krostkowie</p> <p>9. Modernizacja istniejącego w centrum wsi Krostkowo zbiornika wodnego wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu</p> <p>10. Utworzenie terenu rekreacyjno-sportowego na działce nr geod. 65 w Pobórcie Wielkiej</p> <p>11. Zagospodarowanie Doliny Grabowej w Pobórcie Wielkiej</p> <p>12. Budowa placu zabaw oraz wiaty nad stawem w Pobórcie Małej</p> <p>13. Budowa pomostu i wodnej altany w Pobórcie Małej</p> <p>14. Odnowienie Kapliczki z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej zlokalizowanej przy drodze krajowej nr 10 w Tomaszewie</p> <p>15. Ogrodzenie i uporządkowanie terenu nieczynnego cmentarza ewangelickiego w Tomaszewie</p> <p>16. Zagospodarowanie terenu na działce nr 41/3 w Tomaszewie (nasadzenie drzew iglastych, posianie trawy, montaż ławek,</p>

	<p>budowa grilla).</p> <p>17. Doposażenie istniejących placów zabaw w Białosłiwie (Osiedle Leśne, ul. Księdza Kordeckiego)</p> <p>18. Budowa napowietrznej siłowni na terenie przy świetlicy wiejskiej w Dworzakowie</p> <p>19. Ogrodzenie i uporządkowanie terenu nieczynnego cmentarza ewangelickiego w Dworzakowie</p>
--	---

Większość przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w Strategii dotyczy obszaru antropogenicznego, wcześniej już przekształconego działalnością ludzką. Wobec tego ich realizacja nie przyczyni się do pogorszenia krajobrazu, wręcz przeciwnie – spowoduje poprawę jego estetyki i funkcjonalności.

Grupy przedsięwzięć nieinwestycyjnych

Grupa	Kierunki działań.
Społeczne, edukacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie przedsięwzięć na rzecz wzrostu aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców 2. Powołanie Forum Organizacji Pozarządowych służące promowaniu działań na rzecz partycypacji społecznej w rozwoju lokalnym 3. Promowanie inicjatywy funduszy sołeckich 4. Wzrost lokalnej tożsamości i spójności społecznej poprzez organizację cyklicznych festynów, imprez plenerowych 5. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorstw ekonomii społecznej 6. Aktywizacja mieszkańców w kierunku rozwoju działalności kulturalnej 7. Tworzenie warunków na rzecz wsparcia rozwoju lokalnego sektora MSP w oparciu o endogeniczny potencjał Gminy 8. Promowanie inicjatywy partnerstwa publiczno–prywatnego 9. Prozatrudnieniowa polityka wspomagająca działania na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy 10. Wsparcie doradcze w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych (w tym z Unii Europejskiej) 11. Wzmacnianie rozwoju narzędzi wsparcia lokalnego biznesu, w tym o instrumenty preferencyjno-kapitałowe (ulgi, zwolnienia podatkowe, inne instrumenty pozostające w gestii gminy, itp.)

Zarówno realizacja jak i eksploatacja tego typu inicjatyw nie będzie wiązała się z oddziaływaniem na środowisko. Wskazane powyżej działania, prowadzą do poprawy innych komponentów środowiska a przede wszystkim **jakości życia mieszkańców gminy.**

6.1. OCENA WPŁYWU NA ŚRODOWISKO PRZEDSIĘWZIĘĆ INWESTYCYJNYCH

I. Etap realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych.

Największy wpływ na środowisko w trakcie budowy będą miały:

- a) emisja zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliwa w silnikach spalinowych pojazdów mechanicznych używanych w trakcie prac budowlanych oraz niezorganizowana emisja pyłu z placu budowy,
- b) możliwość zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego spowodowanego pracą sprzętu mechanicznego, lokalizacja zaplecza budowy,
- c) powstawanie odpadów w czasie wykonywania robót ziemnych i budowlanych,
- d) propagacja hałasu spowodowana pracą sprzętu mechanicznego,
- e) wpływ na elementy przyrodnicze,
- f) inne oddziaływania.

a) powietrze atmosferyczne

Faza budowy będzie się charakteryzowała oddziaływaniem na stan powietrza. Prace ziemne, prace budowlane nie pozostają bez wpływu na zapylenie powietrza powodujących wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza. W szczególności dotyczy to substancji emitowanych z silników spalinowych (w czasie transportu oraz pracy sprzętu i maszyny roboczych), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (gazy, głównie lotne związki organiczne) i innych.

Określenie skali oddziaływania i zasięgu występowania określonych stężeń danej substancji nie jest możliwe. Z punktu widzenia prawa stosunkowo krótkotrwałe oddziaływanie związane z pracami budowlanymi nie podlega normowaniu. Jednak nie ulega wątpliwości, że tego rodzaju prace nie są obojętne dla ludzi przebywających w pobliżu, szczególnie mieszkańców okolicznych domów i powodują w tym czasie pewną uciążliwość.

W związku z tym, należy ograniczać emisję poprzez :

- zwilżanie powierzchni terenu i zwilżanie sypkiego materiału składowanego na przymach (piasek); naturalnie odbywa się to za sprawą opadów atmosferycznych natomiast w porze bezdeszczowej warto dodatkowo zwilżać źródła pylenia; ograniczaniu emisji mogą też służyć sztuczne bariery, jakimi są m. in. parkany okalające plac budowy;
- zastosowanie „myjek” do oczyszczania kół, a przede wszystkim zamiatanie na mokro odcinka ulicy, na który wyjeżdżają samochody z budowy w celu zapobiegnięcia zanieczyszczenia powierzchni ulic, na które będą wyjeżdżały samochody z placu budowy;
- unikanie warunków sprzyjających pyleniu podczas przesypywania sypkiego materiału (np. załadunek i rozładunek ciężarówek);
- szybkie zagospodarowanie powierzchni, która została odsłonięta i przez to narażona na emisję wiatrową (np. obsadzanie trawą, itp.).

b) środowisko gruntowo-wodne

W trakcie budowy istnieje potencjalne niebezpieczeństwo zanieczyszczenia gruntów substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu (potencjalne wycieki olejów przekładniowych, silnikowych, paliwa, itp.). Aby zminimalizować niebezpieczeństwo skażenia zaplecze budowy, na którym będzie parkował ten sprzęt powinno zostać zorganizowane na terenie utwardzonym, zabezpieczonym warstwą nieprzepuszczalną lub na terenie, z którego możliwe jest ujęcie zanieczyszczonych wód opadowych i wstępne oczyszczenie przed odprowadzeniem do odbiornika. Oprócz tego, stan sprzętu budowlanego i środków transportu powinien być na bieżąco monitorowany. Pozwoli to na szybkie wykrywanie i eliminację nieszczelności, skutkujących wyciekami ropopochodnych. Zminimalizuje to potencjalne zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego. Na placu budowy należy zapewnić odpowiednie warunki sanitarne pracownikom (np. poprzez ustawienie kabin ustępowych typu Toi-Toi, które następnie będą wywiezione do punktu zlewnego – oczyszczalni przez uprawniony podmiot).

Ocena wpływu na wody planowanych do realizacji w ramach Strategii, uwzględnia głównie możliwe zmiany ich jakości (chemizm, eutrofizacja, stan i potencjał ekologiczny) oraz ilości wód powierzchniowych i podziemnych. Brano także pod uwagę ich wpływ na reżim hydrologiczny, w szczególności możliwość zmiany stosunków wodnych mających wpływ na zachowanie równowagi przyrodniczej w ekosystemach zależnych od wód. Zadania, które mogą mieć wpływ na stan wód powierzchniowych to: Rozbudowa i modernizacja sieci wodno - kanalizacyjnej wraz z inwestycjami na rzecz poprawy jakości wody; Wsparcie i realizacja przedsięwzięć melioracyjnych. Negatywne oddziaływania na wody związane będą głównie z etapem prowadzenia prac budowlano-remontowych. Potencjalne oddziaływania polegać mogą na przedostawaniu się szkodliwych substancji do wód. Ponadto, realizacja tych przedsięwzięć może zaburzać stosunki wodne. Oddziaływania te będą mieć raczej charakter bezpośredni i krótko- lub średnioterminowy.

c) odpady

Na terenie budowy w czasie realizacji przedmiotowych projektów mogą powstawać głównie następujące typy odpadów:

1. odpady z budowy, remontów i demontażu dróg,
2. materiały konstrukcyjne zawierające gips,
3. materiały ceramiczne, szkło, drewno, tworzywa sztuczne
4. złom stalowy,
5. zniszczone kable,
6. odpady związane z eksploatacją maszyn i urządzeń wykorzystywanych podczas prac budowlanych tj. odpadowe oleje hydrauliczne i silnikowe, zanieczyszczona substancjami niebezpiecznymi ziemia, opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych,
7. odpady ulegające biodegradacji,

8. gleba i ziemia w tym urobek z pogłębienia,
9. odpady bytowe pracowników – puszki, butelki, papiery itp., na odpady te należy przygotować odpowiednie pojemniki, które powinny być systematycznie opróżniane.

Część z nich np. niektóre oleje mogą być klasyfikowane jako odpady niebezpieczne i w związku z tym należy je traktować w sposób szczególny. W sposób szczególny należy także postępować z odpadami zawierającymi azbest.

Powstałe w trakcie budowy odpady powinny być w miarę możliwości wtórnie wykorzystywane bądź usuwane zgodnie z obowiązującymi przepisami. W przypadku odpadów niebezpiecznych każdy rodzaj odpadów powinien być gromadzony i przechowywany oddzielnie. Transport odpadów niebezpiecznych z miejsc ich powstawania do miejsc ich odzysku lub unieszkodliwiania powinien się odbywać z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie tego typu odpadów.

d) hałas

W trakcie robót budowlanych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań. Emitowany hałas będzie oddziaływał na okolicznych mieszkańców oraz ludzi przebywających chwilowo w rejonie inwestycji. Przy organizacji placu i planu budowy należy zwrócić więc szczególną uwagę na to by zastosowane urządzenia spełniały przedstawione kryteria dotyczące ich mocy akustycznej, wynikające z Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. Nr 263, poz. 2202, zm.). Spełnianie tych kryteriów nie spowoduje całkowitej eliminacji uciążliwości hałasowych na terenach otaczających plac budowy, należy jednak pamiętać, że proces budowlany będzie ograniczony w czasie, a po jego zakończeniu wszystkie niedogodności (w tym akustyczne) ustaną.

Dla ograniczenia uciążliwości akustycznych prace budowlane powinny być prowadzone tylko w porze dziennej.

Ograniczenie emitowanego hałasu oraz wibracji można także osiągnąć poprzez:

- prowadzenie rozładunku pojazdów przy wyłączonym silniku;
- izolowanie głośnych procesów i ograniczanie dostępu do obszarów zagrożonych hałasem,
- ograniczenie propagacji hałasu poprzez zastosowanie obudów i ekranów akustycznych,
- stosowanie materiałów dźwiękochłonnych w celu zmniejszenia odbić dźwięku,
- stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.

e) elementy przyrody

W procesie budowy obiektów budowlanych oraz dróg istotnym zagadnieniem jest adaptacja i ochrona istniejących elementów zieleni w najbliższym otoczeniu obiektów.

W przypadku prowadzonych prac ziemnych należy uwzględnić element ochrony istniejącej roślinności drzewiastej. Dotyczy to zabezpieczenia części nadziemnych drzew i ochrony systemu korzeniowego w trakcie realizacji prac ziemnych i budowlanych. W przypadku konieczności przeprowadzenia instalacji podziemnych w pobliżu drzew konieczne jest zastosowanie metod nieinwazyjnych – na przykład przewiertów sterowanych.

Realizacja przedmiotowych projektów, może spowodować konieczność usunięcia bądź przesadzenia kolidujących z nimi drzew i krzewów. O ile jest to możliwe należy przesadzać a nie wycinać kolidujące z budową drzewa. Należy też zwrócić uwagę na odpowiednie zabezpieczenie drzew w bezpośrednim sąsiedztwie przeprowadzanych prac budowlanych. Można to osiągnąć poprzez zabezpieczenie pni deskami, a następnie obwiązanie sznurem lub drutem zabezpieczającym przed odkryciem (w taki sposób, aby nie doszło do uszkodzenia mechanicznego kory). W trakcie wykonywania instalacji podziemnych może nastąpić uszkodzenie korzeni.

Najbardziej niebezpieczne dla roślin jest wykonywanie prac ziemnych latem (przesuszenie) oraz zimą (przemarznięcie). Najlepszym czasem na wykonanie tych czynności jest okres spoczynku roślin, ponieważ ciężki sprzęt budowlany może zniszczyć korzenie drzew w obrębie wykopów.

Wszelkie roboty ziemne w obrębie systemu korzeniowego powinny być wykonywane ręcznie w zasięgu rzutu korony lub w promieniu określonym przez dwukrotną wartość obwodu pnia u podstawy. Odsłonięte korzenie drzew na czas budowy powinny zostać okryte np. matami ze słomy lub tkanin workowatych, które zabezpiecza je przed uszkodzeniem i wysychaniem. Wykopy w obrębie rzutu korony należy zasypywać glebą urodzajną w celu umożliwienia rozwoju systemu korzeniowego (rekompensata straty fragmentów systemu).

W przypadku wysokiego poziomu wód gruntowych na terenie prowadzonych inwestycji oraz występowania roślin drzewiastych w najbliższym otoczeniu inwestycji należy przewidzieć zabezpieczenie ścian wykopu w celu uniknięcia drastycznych zmian poziomu wód gruntowych mających niekorzystny wpływ na istniejącą zieleń wysoką (osłabienie stanu zdrowotnego, podatność na infekcję, posusz w szczytowej części korony).

W przypadku stwierdzenia występowania na terenie zainwestowania gatunków zwierząt podstawowym działaniem minimalizującym negatywny wpływ jest odpowiedni dobór terminów prowadzenia prac budowlanych np. poza okresami rozrodczymi, lęgowymi ptaków itp.

Pewne potencjalne zagrożenie, może mieć miejsce głównie w trakcie prac budowlanych w starych budynkach – w przypadku bytowania na strychu chronionych nietoperzy lub ptaków. Trzeba wyraźnie podkreślić, że jest to okoliczność normalna, a nie nadzwyczajna, bowiem natrafienie na siedlisko chronionego ptaka lub nietoperza jest możliwe podczas każdego remontu poddasza i w żadnym wypadku nie uruchamia to postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Normalnym tokiem postępowania jest w takim przypadku zawiadomienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i postępowanie zgodne z jego wskazaniem. Obecność nietoperzy i ptaków na strychach może skomplikować i opóźnić prace remontowe, ale ich nie uniemożliwia.

f) krajobraz

Jako oddziaływania negatywne uznano działania w zakresie rozwoju transportu i infrastruktury drogowej. O takiej ocenie zdecydowała możliwość zajęcia powierzchni otwartych terenów oraz zmniejszenie ogólnej wartości krajobrazu. Fazy realizacji prac budowlanych i drogowych mogą generować krótkotrwałe słabe niekorzystne oddziaływania. Rozbudowa infrastruktury drogowej pociągnie za sobą niekorzystne zmiany krajobrazu.

g) klimat

Klimat określamy zwykle przez podanie średnich wartości parametrów opisujących stan atmosfery i powierzchni Ziemi (np. temperatura powietrza, ilość opadów, liczba dni z pokrywą śnieżną) wraz z zakresem zmienności tych parametrów w czasie (np. średnia temperatura zimy, maksymalna temperatura dnia, częstość występowania burz itp.). W ogólnym obrazie zmiany jakie będzie powodować etap realizacji Strategii są prognozowane tylko hipotetycznie i nie będą ograniczone tylko do obszaru badań. Na podstawie przeprowadzonej oceny stwierdzono ogólnie pozytywny wpływ na klimat realizacji założeń Strategii.

h) zabytki

Negatywne, przejściowe i najczęściej krótkotrwałe oddziaływanie na wszystkie dobra materialne rozumiane jako budynki, infrastruktura oraz zabytki niesie za sobą faza realizacyjna zaplanowanych w Strategii działań. W czasie prowadzenia prac w pobliżu zabudowań w tym szczególnie zabytków dojdzie do emisji dźwięku i wibracji z maszyn budowlanych oraz transportu i przeładunku materiałów budowlanych.

i) człowiek

Negatywne, przejściowe i najczęściej krótkotrwałe oddziaływanie niesie za sobą faza realizacyjna praktycznie wszystkich ujętych w grupie I działań. Takie oddziaływania związane są z budową, przebudową, modernizacją obiektów infrastruktury komunikacyjnej, sieci wodno-kanalizacyjnej, melioracyjnej, budynków. W czasie prowadzenia prac dojdzie do emisji spalin z maszyn budowlanych oraz emisji pyłu, którego źródłem jest głównie unoszenie pyłu z odsłoniętych skał podłoża, niezabezpieczonych pryzm materiałów sypkich oraz z zanieczyszczonych powierzchni placów budów i dróg. Dodatkowym czynnikiem będzie emisja hałasu i wstrząsów pochodząca od maszyn wykorzystywanych do prac budowlanych i transportu materiałów.

j) inne oddziaływania

Ocena wpływu na wody planowanych do realizacji w ramach Strategii projektów, uwzględnia głównie możliwe zmiany ich jakości (chemizm, eutrofizacja, stan i potencjał ekologiczny) oraz ilości wód powierzchniowych i podziemnych. Brano także pod uwagę ich wpływ na reżim hydrologiczny, w szczególności możliwość zmiany stosunków wodnych mających wpływ na

szachowanie równowagi przyrodniczej w ekosystemach zależnych od wód. Negatywne oddziaływania na wody związane będą głównie z etapem prowadzenia prac budowlano-remontowych. Potencjalne oddziaływania polegać mogą na przedostawaniu się szkodliwych substancji do wód. Ponadto, realizacja tych przedsięwzięć może zaburzać stosunki wodne. Oddziaływania te będą mieć raczej charakter bezpośredni i krótko- lub średnioterminowy.

Podsumowując: etap realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych związany będzie z wykonaniem typowych prac budowlanych. Na tym etapie występują charakterystyczne uciążliwości, tj.: emisja do powietrza zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, hałas pochodzący od poruszających się pojazdów, odpady budowlane oraz zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego.

Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, odwracalny i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych, nie powodując trwałych zmian w środowisku. W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania, roboty budowlane prowadzone będą w sposób zapewniający ochronę wszystkich komponentów środowiska. Teren budowy będzie odpowiednio zorganizowany i zabezpieczony. Do prac budowlanych używane będą wyłącznie sprawne urządzenia techniczne i maszyny budowlane.

Prace budowlane prowadzone będą w taki sposób, aby zminimalizować ilości wytwarzanych odpadów oraz ograniczyć negatywne ich oddziaływanie na środowisko. Odpady powstałe wskutek realizacji inwestycji będą zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ścieki bytowe związane z funkcjonowaniem zaplecza budowy zostaną odprowadzone do bezodpływowych urządzeń sanitarnych – przenośnych toalet lub wykorzystywane będą w tym celu istniejące urządzenia sanitarne (np. w modernizowanych obiektach).

W celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego, w przypadku ewentualnego wycieku paliw lub substancji niebezpiecznych pochodzących z maszyn i środków transportu, należy stosować sorbenty w celu wyeliminowania wycieków do gruntu. Ponadto zaplecze budowy, na którym będzie parkował sprzęt budowlany i środki transportu należy zorganizować na terenie utwardzonym, zabezpieczonym warstwą nieprzepuszczalną np. płytami betonowymi.

Podczas budowy wpływ na powietrze atmosferyczne będą miały również emisje pochodzące m.in. z: eksploatacji sprzętu wykorzystywanego podczas budowy, eksploatacji środków transportu, niektórych prac budowlanych, montażowych, wykończeniowych itp. Lokalnie, oddziaływanie może mieć miejsce w postaci wzrostu zapylenia powietrza a przede wszystkim – także lokalnie – w postaci wzrostu stężeń substancji emitowanych przez silniki samochodów ciężarowych, obsługujących budowę. Skala tego oddziaływania i ich zasięg będą bardzo małe. Należy je minimalizować poprzez ograniczanie czasu pracy silników spalinowych na biegu jałowym, ograniczanie prędkości jazdy a także pustych przewozów itp.

W trakcie robót budowlanych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań. Z uwagi na ochronę klimatu akustycznego prace budowlane należy prowadzić w porze dziennej.

W związku z realizacją przedsięwzięć może zajść potrzeba wycinki kolidujących drzew i krzewów. Wycinkę drzew i krzewów należy przeprowadzić w okresie od października do

kwietnia, w porozumieniu z dendrologiem. W celu ograniczenia wpływu inwestycji na pozostawione na placu budowy drzewa należy zastosować następujące działania:

- a) zabezpieczanie drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie prac budowlanych poprzez owinięcie pni słomianymi matami lub innym miękkim materiałem oraz odeskowanie,
- b) nieskładowanie materiałów budowlanych oraz sprzętu w rzucie koron drzew wyznaczyć drogi dojazdowe poza rzutem koron drzew,
- c) wykonanie prac ziemnych w obrębie systemu korzeniowego w sposób najmniej szkodzący drzewom,
- d) ułożenie tymczasowej nawierzchni z płyt perforowanych na podsypce żwirowej lub innym materiale izolującym.

II. Etap eksploatacji przedsięwzięć inwestycyjnych.

Realizacja zadań inwestycyjnych określonych w ww. grupach – Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie przyczyniając się do osiągnięcia celów zakładanych w tym dokumencie, przyczynią się jednocześnie do poprawy warunków życia na terenie objętym strategią. Po realizacji projektów ujętych w Strategii nie zmieni się zasadniczo funkcja tych terenów.

Efektom pozytywnych zmian powinno być:

- budowa i modernizacja dróg mających na celu poprawę dostępności ośrodków rozwoju gospodarczego oraz lokalnych centrów aktywności gospodarczej,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- redukcja bezrobocia,
- łatwiejszy dostęp do placówek edukacyjnych,
- wzrost atrakcyjności terenu dla inwestorów,
- powstawanie nowych przedsiębiorstw poprawa struktury komunikacyjnej.
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej terenu poprzez podniesienie estetyki terenów rekreacyjnych poddanych remontom i modernizacjom oraz funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- wzbogacenie krajobrazu oraz zwiększenie różnorodności biologicznej, poprzez remont i modernizację obiektów ,
- przewidywane w ramach projektu prace pielęgnacyjne i urządzeniowe terenów zielonych,
- wsparcie instytucji kultury o kluczowym znaczeniu dla mieszkańców,
- wzrost zadowolenia mieszkańców wynikający z wzrostu bezpieczeństwa społecznym,
- dostosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- podniesiona jakości życia mieszkańców poprzez polepszenie warunków mieszkaniowych,
- zapewnienie miejsc do spędzania wolnego czasu,

- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży o specjalnych wymaganiach edukacyjnych,
- wzrost aktywności obywatelskiej oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych,

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Białosławie będzie miała wpływ na takie zagadnienia ochrony środowiska jak:

- jakość powietrza, hałas, wody powierzchniowe ze względu na realizację projektów związanych z budową i modernizacją dróg;
- krajobraz, ze względu na realizację projektów związanych poprawą estetyki przestrzeni publicznej

Realizacja Strategii w sposób jednoznacznie pozytywny wpłynie na zagadnienie **dóbr materialnych**, przy czym będzie miała dwutorowe oddziaływanie:

- przede wszystkim dokonane zostaną inwestycje w przestrzeniach inwestycyjnych, które znacznie poprawią jakość życia mieszkańców zagrożonych bezrobociem, stworzą możliwość rozwoju nowych podmiotów gospodarczych oraz ułatwią prowadzenie działalności istniejących podmiotom;
- pośrednio zakłada się oddziaływanie na sektor prywatny – przede wszystkim poprzez wzrost wartości nieruchomości i ożywienie rynku mieszkaniowego w sąsiedztwie zrewaloryzowanych przestrzeni wspólnych (atrakcyjne przestrzenie publiczne będą podnosiły atrakcyjność zamieszkania i inwestowania).

a) powietrze atmosferyczne

Realizacja projektów na terenie gminy wpłynie pośrednio pozytywnie na powietrze. Przykładowe typy interwencji oraz projekty kluczowe zakładają m.in. budowę i remont dróg, gdzie zostanie wymieniona lub wyremontowana infrastruktura sieciowa i nawierzchnia dróg.

Skutkiem negatywnym rozwoju infrastruktury komunikacyjnej jest pojawianie się większej ilości aut na drogach, a co za tym idzie, większej emisji spalin do środowiska, ale z drugiej strony modernizacja odcinków dróg wpływa na polepszenie płynności jazdy, co z kolei powoduje mniejszą emisję spalin do powietrza. Będą to oddziaływania długoterminowe często stałe.

Projekty związane między innymi z poprawą infrastruktury drogowej wpłyną na poularyzację transportu zbiorowego oraz zachęcą mieszkańców obszaru do korzystania z komunikacji zbiorowej (kosztem indywidualnej), co przyczyni się do polepszenia stanu powietrza.

b) środowisko wodno-gruntowe

Planowane do realizacji projekty wpłyną korzystnie na jakość wód gruntowych ponieważ wody z budowanej i modernizowanej nawierzchni będą odprowadzane do kanalizacji deszczowej.

Związane bezpośrednio z budową infrastruktury ochrony środowiska (budowa oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowo-kanalizacyjnych) i usprawnienie

układu komunikacyjnego spowoduje polepszenie się stanu czystości powierzchni ziemi (zmniejszenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, bytowych). Modernizacji układu komunikacyjnego będzie towarzyszyć wprowadzenie zieleni towarzyszącej.

c) odpady

Na etapie eksploatacji obiektów infrastruktury głównie drogowej będą przede wszystkim powstawały odpady z eksploatacji kanalizacji deszczowej tj. odpady z czyszczenia separatorów substancji ropopochodnych oraz studzienek, które będą odpowiednio zagospodarowane przez specjalistyczne firmy. W przypadku funkcjonowania oczyszczalni ścieków będą powstawały odpady tj. skratki, komunalne osady ściekowe, piasek z piaskowników, które należy przekazać wyspecjalizowanej firmie na podstawie podpisanej umowy.

W wyniku eksploatacji tych obiektów mogą powstawać również odpady komunalne związane z ich normalnym użytkowaniem, tj.: odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie (papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne), odpady z terenów zielonych (koszenie poboczy); odpady ulegające biodegradacji; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, które będą odbierane przez specjalistyczne podmioty na podstawie podpisanej umowy.

d) hałas

Z założenia generowany hałas będzie znacznie mniejszy. Proponuje się zastosowanie przy modernizacji i budowie dróg nawierzchni tzn. „cichych” nawierzchni co przyczyni się do zmniejszenia emisji poziomu hałasu. Swoiste źródło hałasu stanowią nie modernizowane nawierzchnie starego typu. Nie odnotowano poważnych zagrożeń dla klimatu akustycznego. Ruch samochodowy, mimo okresowej koncentracji w ciągu dnia nie odbywa się z dużymi prędkościami, nie generuje więc wysokich poziomów hałasu.

e) przyroda

Planowane projekty są w większości neutralne dla bioróżnorodności, a tym bardziej nie powinny przyczynić się do redukcji liczby gatunków, jak też nie powinny przyczynić się do redukcji populacji zwierząt, czy liczby obiektów przyrodniczych.

f) klimat

Pozytywnym efektem realizowanych projektów w stosunku będzie przede wszystkim poprawa jakości powietrza, poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P.

Ponadto, uzbrojenie obszaru w sieć wodociągowo-kanalizacyjną zminimalizuje zagrożenia związane z pogorszeniem jakości gleb wskutek braku infrastruktury na terenach rozwojowych jednocześnie przyczyniając się do poprawy kondycji zdrowotnej mieszkańców.

g) zabytki

Wszystkie oddziaływania pozytywne na zabytki będą mieć charakter długotrwały, a w niektórych przypadkach nawet stały.

Realizacja projektów związanych z modernizacją i budową infrastruktury drogowej przyczyni się do:

- ograniczenia emisji gazów i pyłów do powietrza,
- zmniejszenia ilości pyłów osiadających na obiektach zabytkowych oraz redukcji emisji hałasu, które powodują niszczenie zabytków, w tym ich konstrukcji.

Ponadto, dzięki rozwojowi systemu dróg część ruchu samochodowego zostanie wyprowadzona z miasta, co ograniczy emisję drgań wpływających na stan zabytków.

h) krajobraz

Realizacja projektów z grupy I przewidzianych do realizacji w ramach Strategii może oddziaływać negatywnie na krajobraz. Obiekty liniowe, jakimi są drogi, nasypy i inne obiekty inżynierskie a także oczyszczalnia ścieków trwale zmieniają krajobraz przyczyniając się do jego podziału. Dlatego opracowane zostały zasady ich projektowania, które zmniejszają różnice krajobrazowe.

- **człowiek**

Planowane do realizacji projekty wpłyną korzystnie na człowieka. Rozwój sieci drogowej przyczyni się do poprawy komfortu jazdy, poprawy mobilności mieszkańców oraz umożliwi rozwój turystyki i aktywności gospodarczej miejscowości usytuowanych wzdłuż dróg. Rozbudowa oczyszczalni ścieków przyczyniając się do poprawy jakości wód i gleb, jednocześnie wpłynie korzystnie na jakość życia mieszkańców gminy.

Podsumowując: na etapie eksploatacji planowanych przedsięwzięć występować będą również różnego rodzaju uciążliwości, uzależnione od rodzaju przedsięwzięcia, tj.: emisja do powietrza zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, hałas, odpady oraz zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego. Jednak nie przewiduje się znaczącego, negatywnego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi.

Zasięg ww. oddziaływań, ograniczy się jednak do najbliższego otoczenia inwestycji i nie będzie miał znaczącego wpływu na tereny przyległe. Projektowane przedsięwzięcia inwestycyjne nie wpłyną znacząco na ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii zanieczyszczających środowisko.

Jednakże, niektóre typy inwestycji, zwłaszcza w zakresie promocji, w tym turystycznej, przyczyniającej się do intensyfikacji turystycznej mogącej przynieść w przyszłości negatywne skutki oddziaływań na środowisko. Ewentualne oddziaływania negatywne związane z rozwojem turystycznym obszaru można minimalizować poprzez:

- odpowiednie planowanie lokalizacji i rodzaju obiektów infrastruktury turystycznej (nie powodującej nadmiernej presji na obszary cenne przyrodniczo);
- przy zagospodarowaniu turystycznym należy stosować strefowanie uwzględniające walory przyrodnicze, do których dostosuje się dopuszczalne formy turystyki oraz rozwój bazy noclegowej, komunikacyjnej, gastronomicznej i towarzyszącej.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWAŃ BEZPOŚREDNICH, POŚREDNICH, WTÓRNYCH, SKUMULOWANYCH, KRÓTKOTERMINOWYCH, ŚREDNIOTERMINOWYCH I DŁUGOTERMINOWYCH, STAŁYCH I CHWILOWYCH ORAZ POZYTYWNYCH I NEGATYWNYCH

7.1. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W niniejszym rozdziale przeanalizowano znaczące oddziaływania na środowisko, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, jak i stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne.

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białosłiwie na lata 2016 – 2025

Tabela.1. Ocena wpływu realizacji poszczególnych projektów Strategii Rozwoju Gminy Białosłiwie na lata 2016-2025 na stan środowiska - ETAP REALIZACJI I EKSPLOATACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ (oddziaływania związane z codziennym funkcjonowaniem obiektów na poszczególne aspekty środowiska) .

<i>Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:</i>													
Grupy projektów inwestycyjnych	<i>obszary Natura 2000</i>	<i>różnorodność biologiczna</i>	<i>ludzie</i>	<i>zwierzęta</i>	<i>rośliny</i>	<i>woda</i>	<i>powietrze</i>	<i>powierzchnia ziemi</i>	<i>krajobraz</i>	<i>klimat</i>	<i>zasoby naturalne</i>	<i>skumulowane</i>	<i>transgraniczne</i>
<i>Budowa, rozbudowa, remont budynków</i>													
Termomodernizacja, remont, wyposażenie budynku Ośrodka Kultury w Białosłiwie	N	N	+	0	0	N	+	+	0	+	0	0	N
Modernizacja budynku sali sportowej przy Szkole Podstawowej im. Wiktora Kaji w Białosłiwie	N	N	+	0	0	N	+	+	+	+	0	N	N
Remont i przebudowa budynku Gimnazjum im. Biskupa Michała Kozala w Białosłiwie	N	N	+	0	0	N	0	+	+	+	0	N	N
Remont budynku szkoły podstawowej w Dębówku Nowym	N	N	+	0	0	N	0	+	+	+	0	N	N
Remont świetlicy	N	N	+	0	0	N	0	+	+	+	0	N	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 – 2025

<i>Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:</i>													
Grupy projektów inwestycyjnych	<i>obszary Natura 2000</i>	<i>różnorodność biologiczna</i>	<i>ludzie</i>	<i>zwierzęta</i>	<i>rośliny</i>	<i>woda</i>	<i>powietrze</i>	<i>powierzchnia ziemi</i>	<i>krajobraz</i>	<i>klimat</i>	<i>zasoby naturalne</i>	<i>skumulowane</i>	<i>transgraniczne</i>
wiejskiej w Dębówku Nowym													
Budowa świetlicy wiejskiej wraz z kotłownią gazową i wyposażeniem w Niezychowie	N	N	+	0	0	N	+	+	+	+	0	+	N
Remont pomieszczeń przedszkola Niezychowie	N	N	+	0	0	N	0	+	+	+	0	N	N
Modernizacja pomieszczeń w budynku oświatowym w	N	N	+	0	0	N	0	+	+	+	0	N	N
Modernizacja budynku sali wiejskiej w Krostkowie	N	N	+	0	0	N	0	+	+	+	0	N	N
Modernizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Krostkowie	N	N	+	0	0	N	0	+	+	+	0	N	N
Remont oddziału przedszkolnego w Pobórcie Wielkiej	N	N	+	0	0	N	0	+	+	+	0	N	N
Infrastruktura służąca ochronie środowiska													

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie na lata 2016 – 2025

<i>Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:</i>													
Grupy projektów inwestycyjnych	<i>obszary Natura 2000</i>	<i>różnorodność biologiczna</i>	<i>ludzie</i>	<i>zwierzęta</i>	<i>rośliny</i>	<i>woda</i>	<i>powietrze</i>	<i>powierzchnia ziemi</i>	<i>krajobraz</i>	<i>klimat</i>	<i>zasoby naturalne</i>	<i>skumulowane</i>	<i>transgraniczne</i>
Wybudowanie brakujących odcinków sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w m. Białosłowie	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N
Modernizacja oczyszczalni i przepompowni ścieków oraz odcinków kanalizacji sanitarnej w Białosłowie	N	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+/-	N
Modernizacja stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody i częściowa wymiana sieci wodociągowej w Białosłowie	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N
Rekultywacja gminnego składowiska odpadów komunalnych w Białosłowie	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	N
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gm. Białosłowie	N	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 – 2025

<i>Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:</i>													
Grupy projektów inwestycyjnych	<i>obszary Natura 2000</i>	<i>różnorodność biologiczna</i>	<i>ludzie</i>	<i>zwierzęta</i>	<i>rośliny</i>	<i>woda</i>	<i>powietrze</i>	<i>powierzchnia ziemi</i>	<i>krajobraz</i>	<i>klimat</i>	<i>zasoby naturalne</i>	<i>skumulowane</i>	<i>transgraniczne</i>
Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Niezychowie	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	N
Modernizacja stacji uzdatniania wody i wymiana istniejącej sieci wodociągowej w Niezychowie	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	N
Modernizacja stacji uzdatniania wody i wymiana istniejącej sieci wodociągowej w Krostkowie	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	N
Montaż kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej w gminie Białośliwie	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N
Infrastruktura drogowa													
Przebudowa drogi Niezychowo - Dębówko Stare (nr drogi: 129607P)	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa drogi Niezychowo -	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białosłiwie na lata 2016 – 2025

<i>Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:</i>													
Grupy projektów inwestycyjnych	<i>obszary Natura 2000</i>	<i>różnorodność biologiczna</i>	<i>ludzie</i>	<i>zwierzęta</i>	<i>rośliny</i>	<i>woda</i>	<i>powietrze</i>	<i>powierzchnia ziemi</i>	<i>krajobraz</i>	<i>klimat</i>	<i>zasoby naturalne</i>	<i>skumulowane</i>	<i>transgraniczne</i>
Nieżychówko (nr drogi: 129605P)													
Przebudowa odcinka drogi ul. Kościelna w Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa ulicy Dworcowej w Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa ul. Kolejowej w Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa ul. Księdza Kordeckiego w Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa ulicy Tysiąclecia w Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych ul. Zielona w Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Rewitalizacja ulicy Lipowej oraz przebudowa ul. Kościuszki w Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 – 2025

Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:													
Grupy projektów inwestycyjnych	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	skumulowane	transgraniczne
stanowiących ciąg ulic gminnych													
Przebudowa drogi gminnej na Osiedlu Leśnym w Białośliwiu	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa drogi gminnej w Dworzakowie (dolna część wsi, nr drogi: 129624P)	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa drogi gminnej relacji Pobórka Wielka-Białośliwie (do ulicy 3 Maja, nr drogi: 129628P)	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa drogi gminnej Niezychowo-Krostkowo	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa drogi gminnej nr 129618P w Dębówku Nowym wraz z budową parkingu	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy Białośliwie	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	+	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białosłiwie na lata 2016 – 2025

<i>Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:</i>													
Grupy projektów inwestycyjnych	<i>obszary Natura 2000</i>	<i>różnorodność biologiczna</i>	<i>ludzie</i>	<i>zwierzęta</i>	<i>rośliny</i>	<i>woda</i>	<i>powietrze</i>	<i>powierzchnia ziemi</i>	<i>krajobraz</i>	<i>klimat</i>	<i>zasoby naturalne</i>	<i>skumulowane</i>	<i>transgraniczne</i>
Budowa monitoringu na głównych ulicach w m. Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	+	N
Zakup i ustawienie wiaty przystankowej w Dębówku Nowym	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	0	N
Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi powiatowej nr 1180P w Dębówku Nowym i Krostkowie	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	+	N
Remont drogi gminnej nr 129604P do Kosztowa	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	0	N
Remont drogi gminnej w Niezychowie nr 129608P wraz z budową chodnika	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	+/-	N
Zakup i ustawienie trzech wiat przystankowych w Krostkowie	N	N	+	N	N	N	+	0	+	0	0	0	N
Budowa ciągu pieszo-rowerowego łączącego Krostkovo tzw. Dolne i	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	0	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 – 2025

<i>Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:</i>													
Grupy projektów inwestycyjnych	<i>obszary Natura 2000</i>	<i>różnorodność biologiczna</i>	<i>ludzie</i>	<i>zwierzęta</i>	<i>rośliny</i>	<i>woda</i>	<i>powietrze</i>	<i>powierzchnia ziemi</i>	<i>krajobraz</i>	<i>klimat</i>	<i>zasoby naturalne</i>	<i>skumulowane</i>	<i>transgraniczne</i>
Górne													
Modernizacja istniejących ciągów pieszych w Krostkowie	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	0	N
Rozbudowa linii oświetleniowej w Krostkowie - do terenu rekreacyjno-sportowego oraz posesji znajdujących się poza tym terenem oraz do parkingu przy cmentarzu parafialnym	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	N	N
Budowa chodnika przy drodze gminnej nr 129613P w Pobórcie Wielkiej oraz poszerzenie drogi w obrębie skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 190	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	+	N
Zakup i ustawienie wiat przystankowych w Pobórcie Wielkiej	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	0	N
Przebudowa odcinka drogi gminnej w	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie na lata 2016 – 2025

<i>Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:</i>													
Grupy projektów inwestycyjnych	<i>obszary Natura 2000</i>	<i>różnorodność biologiczna</i>	<i>ludzie</i>	<i>zwierzęta</i>	<i>rośliny</i>	<i>woda</i>	<i>powietrze</i>	<i>powierzchnia ziemi</i>	<i>krajobraz</i>	<i>klimat</i>	<i>zasoby naturalne</i>	<i>skumulowane</i>	<i>transgraniczne</i>
Pobórcze Wielkiej o dług. ok. 120mb. wraz z poprawą odwodnienia (część działki nr geod. 148)													
Przebudowa drogi gminnej nr 129616P wraz z budową oświetlenia oraz wiaty przystankowej w Dębówku Starym	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Utwardzenie ciągu spacerowego wraz z budową oświetlenia na terenie rekreacyjnym - działka nr 26 w Pobórcze Małej	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	+	N
Remont drogi w Pobórcze Małej od rozwidlenia na drogę wojewódzką nr 190 (zachodnia strona Pobórki Małej) do południowego wjazdu na drogę wojewódzką	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa drogi gminnej nr 129610P w	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białosłiwie na lata 2016 – 2025

<i>Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:</i>													
Grupy projektów inwestycyjnych	<i>obszary Natura 2000</i>	<i>różnorodność biologiczna</i>	<i>ludzie</i>	<i>zwierzęta</i>	<i>rośliny</i>	<i>woda</i>	<i>powietrze</i>	<i>powierzchnia ziemi</i>	<i>krajobraz</i>	<i>klimat</i>	<i>zasoby naturalne</i>	<i>skumulowane</i>	<i>transgraniczne</i>
Tomaszewie													
Przebudowa drogi gminnej nr 129611P w Tomaszewie	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Przebudowa drogi gminnej nr 129609P z Nieżychówka do drogi krajowej nr 10	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	+/-	N
Zakup i ustawienie wiat przystankowych w Tomaszewie	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	0	N
Modernizacja oświetlenia ulicznego i drogowego oraz uzupełnienie punktów świetlnych na terenie gminy Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+	0	0	0	0	0	N
Przebudowa ul. Polnej w Białosłiwie	N	N	+	N	N	N	+/-	0	0	0	0	0	N
<i>Turystyka, sport i rekreacja</i>													
Budowa przystani turystycznej "Mariny" na rzece Noteć w Białosłiwie	N	0	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	N	N
Rewitalizacja Parku	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białosłiwie na lata 2016 – 2025

Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:													
Grupy projektów inwestycyjnych	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	skumulowane	transgraniczne
Dworskiego Raczyńskich w Białosłiwie w zakresie rozbudowy funkcji wypoczynkowej, rekreacyjnej i sportowej													
Modernizacja - przebudowa targowiska gminnego w ramach zadania "Utwardzenie terenu przy świetlicy wiejskiej w Białosłiwie wraz z wykonaniem ogrodzenia placu"	N	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	N	N
Zagospodarowanie terenu przy boisku sportowym w Dębówku Nowym (nasadzenie krzewów zimozielonych, posianie trawy, montaż ławek i wc)	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N
Modernizacja i doposażenie placu zabaw przy kompleksie sportowym ORLIK w Nieżychowie wraz z	N	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 – 2025

Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:													
Grupy projektów inwestycyjnych	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	skumulowane	transgraniczne
ogrodzeniem terenu													
Utworzenie terenu rekreacyjno-sportowego na działce nr geod. 16/5 w Krostkowie	N	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	N	N
Rozbudowa placu zabaw w Krostkowie (w tzw. Dolnym Krostkowie)	N	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N
Budowa napowietrznych siłowni oraz doposażenie istniejącego placu zabaw przy sali wiejskiej w Krostkowie	N	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N
Modernizacja istniejącego w centrum wsi Krostkowo zbiornika wodnego wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu	N	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	N	N
Utworzenie terenu rekreacyjno-sportowego na działce	N	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	N	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 – 2025

Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:													
Grupy projektów inwestycyjnych	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	skumulowane	transgraniczne
nr geod. 65 w Pobórcie Wielkiej													
Zagospodarowanie Doliny Grabowej w Pobórcie Wielkiej	N	+	+	+	+	+/-	+	+/-	+	+	+	N	N
Budowa placu zabaw oraz wiaty nad stawem w Pobórcie Małej	N	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N
Budowa pomostu i wodnej altany w Pobórcie Małej	N	0	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	N	N
Odnowienie Kapliczki z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej zlokalizowanej przy drodze krajowej nr 10 w Tomaszewie	N	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N
Ogrodzenie i uporządkowanie terenu nieczynnego cmentarza ewangelickiego w Tomaszewie	N	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N
Zagospodarowanie terenu na działce nr 41/3 w Tomaszewie	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N

Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2016 – 2025

Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, średnioterminowe i długoterminowe, stałe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:													
Grupy projektów inwestycyjnych	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	skumulowane	transgraniczne
(nasadzenie drzew iglastych, posianie trawy, montaż ławek, budowa grilla).													
Doposażenie istniejących placów zabaw w Białośliwiu (Osiedle Leśne, ul. Księdza Kordeckiego)	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N
Budowa napowietrznej siłowni na terenie przy świetlicy wiejskiej w Dworzakowie	N	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N
Ogrodzenie i uporządkowanie terenu nieczynnego cmentarza ewangelickiego w Dworzakowie	N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	N

„+” – oddziaływanie pozytywne lub zdecydowana przewaga oddziaływań pozytywnych;

„-” – oddziaływanie negatywne lub zdecydowana przewaga oddziaływań negatywnych;

„0” – oddziaływanie neutralne;

„+/-”, „+/0”, „-/0” – oddziaływanie niejednoznaczne (pozytywno-negatywne, pozytywno-neutralne, negatywno-neutralne)

N – brak oddziaływania /nieokreślone

Przeprowadzona identyfikacja oddziaływań realizacji poszczególnych typów interwencji i kluczowych projektów wskazuje, że na etapie eksploatacji zdecydowana ich większość będzie miała kierunek pozytywny. Zarówno w przypadku elementów abiotycznych komponentów środowiska (woda, powietrze, gleby, krajobraz, zasoby itp.), jak i elementów środowiska ożywionego zidentyfikowano wiele pozytywnych oddziaływań bezpośrednich i pośrednich występujących w długo i średniookresowej perspektywie (lub stale), które związane będą z ogólnym zmniejszaniem antropopresji i poprawą jakości środowiska.

Oddziaływania negatywne związane z etapem eksploatacji przedsięwzięć mające charakter długoterminowy to przede wszystkim oddziaływania będące efektem ruchu komunikacyjnego a także eksploatacji oczyszczalni ścieków. Z uwagi na cele jakie stawia sobie strategia najwięcej pozytywnych oddziaływań zidentyfikowano w przypadku komponentu środowiska jakim jest człowiek. W założeniu cele i realizowane w ich ramach działania prowadzić mają do skumulowanego efektu jakim jest podwyższenie jakości życia mieszkańców. Można je rozpatrywać zarówno w zakresie wymiernym, a więc aspekcie materialnym, lecz również niewymiernym, związanym z kontekstem kulturowym i tożsamościowym mieszkańców.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą oddziaływania na środowisko wskazano ewentualne negatywne oddziaływania skumulowane głównie na etapie realizacji (w szczególności przebudowa dróg oraz oczyszczalni ścieków). Ich wystąpienie związane będzie głównie z lokalizacją przestrzenną poszczególnych przedsięwzięć. Kumulacja może wystąpić przede wszystkim w przypadku prowadzenia podobnych przedsięwzięć, np. związanych z budową lub modernizacją obiektów na tym samym terenie w tym samym czasie lub w bezpośrednim sąsiedztwie. Część z nich można wyeliminować lub ograniczyć stosując odpowiedni dobór terminów prac oraz nowoczesne, pro-środowiskowe technologie prowadzenia tych prac. W celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na ludzi poprzez kumulację w pobliżu różnych inwestycji w fazie budowy należy prowadzić odpowiednią politykę planowania inwestycji i oszczędnie gospodarować przestrzenią.

Oddziaływania negatywne jakie wystąpią na etapie realizacji przedsięwzięć będą miały przeważnie charakter chwilowy, ściśle związany z etapem budowy tj. w trakcie realizacji inwestycji infrastrukturalnych, z zakresu budowy i przebudowy infrastruktury drogowej; sieci wodociągowo-kanalizacyjnych; infrastruktury sportowej.

Podsumowując należy stwierdzić, że przeprowadzona w prognozie ocena oddziaływania w przypadku zastosowania zaproponowanych działań minimalizujących, nie wskazuje jednoznacznie negatywnych zagrożeń dla analizowanych komponentów środowiska, w tym obszarów chronionych, oraz transgranicznych.

7.2. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

W Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie przewidziano do realizacji konkretne projekty Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym tą formą ochrony przyrody czy poza nim nie oznacza, że planowana inwestycja będzie powodować znaczące negatywne skutki środowiskowe i wystąpią w związku z tym jakiegokolwiek ograniczenia inwestycyjne. Jednakże realizacja przedsięwzięcia musi być poprzedzona postępowaniem, którego celem jest ustalenie wpływu planowanego zamierzenia na obszar Natura 2000.

Żadne z przewidzianych do realizacji w projekcie Strategii przedsięwzięć nie będzie powodować negatywnych oddziaływań mających wpływ na obszary chronione ponieważ lokalizowana jest na terenach zagospodarowanych i zmienionych antropogenicznie.

Tabela oddziaływań poszczególnych grup przedsięwzięć na obszary Natura 2000.

Grupy zadań zapisanych w projekcie Strategii	Potencjalne bezpośrednie i pośrednie, znaczące i nieznaczące oddziaływania na przedmiot, cel i integralność obszarów NATURA 2000
<p style="text-align: center;">Infrastruktura drogowa</p>	<p>Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić uciążliwości w pasie robót i jego bezpośrednim sąsiedztwie w postaci: hałasu, drgań, naruszenia miejsc ważnych dla gniazdowania i żerowania. Jednakże po zakończeniu prac negatywne oddziaływania związane z przesuwanym się frontem robót ustąpią. Ponadto planowane przedsięwzięcia realizowane będą na terenach zurbanizowanych w związku z tym nie będą powodem niekorzystnych oddziaływań na przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.</p> <p>Natomiast zastosowania rozwiązań komunikacyjnych mających na celu ograniczenie emisji CO₂ będzie mieć pozytywny wpływ na obszary Natura 2000 i nie będzie wpływać negatywnie na cele ochrony. Realizacja złożeń dokumentu nie będzie powodowała pogorszenia integralności obszarów i spójności sieci.</p>
	<p>Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić negatywne oddziaływania w pasie robót i jego bezpośrednim sąsiedztwie, hałasu, drgań, naruszenia miejsc ważnych dla gniazdowania i</p>

Grupy zadań zapisanych w projekcie Strategii	Potencjalne bezpośrednie i pośrednie, znaczące i nieznaczące oddziaływania na przedmiot, cel i integralność obszarów NATURA 2000
Budowa, rozbudowa, remont budynków.	<p>żerowania. Po zakończeniu prac negatywne oddziaływanie ustąpi.</p> <p>Planowane zadania będą realizowane na terenie zurbanizowanym i nie będą mieć wpływu na obszary Natura 2000.</p>
Infrastruktura służąca ochronie środowiska.	<p>Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić krótkotrwałe odwracalne negatywne oddziaływania w pasie robót i jego bezpośrednim sąsiedztwie w postaci: hałasu, drgań, naruszenia miejsc ważnych dla gniazdowania i żerowania. Jednakże oddziaływania te ustąpią bezpośrednio po zakończeniu prac. Ponadto planowane zadania realizowane będą na terenach aktualnie zagospodarowanych przekształconych antropogenicznie.</p> <p>Ponadto realizacja celów dokumentu w szczególności służących poprawie jakości powietrza wpłynie zasadniczo pozytywnie na obszary Natura 2000 i nie będzie wpływać negatywnie na cele ochrony obszarów.</p>
Turystyka, sport i rekreacja	<p>Realizacja zadań zakłada budowę infrastruktury rekreacyjno-sportowej, co przyczyni się do przywracania wartości otoczenia wraz z kontekstem krajobrazowym, poprzez prace rehabilitacyjne i modernizacyjne służące nadaniu nowych funkcji. Będzie realizowana na terenie zurbanizowanym i nie będzie mieć wpływu na obszary Natura 2000. Ponadto jedynie przemyślana gospodarka przestrzenne i wiążąca się z tym planowa lokalizacja inwestycji może ograniczać do minimum ewentualne oddziaływania na obszary Natura 2000. Jest to jedyny słuszny kierunek, w związku z tym realizacja zaplanowanych w projekcie dokumentu zadań umożliwi kontrolowane i przemyślane inwestowanie na terenach cennych przyrodniczo i nie będzie wpływać negatywnie na cele ochrony.</p>

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STRATEGII, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

Efektom realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie i działań służących osiągnięciu celów, określonych w dokumencie, będzie szereg zróżnicowanych oddziaływań w obrębie wszystkich elementów środowiska, dotyczących sfery przyrodniczej, ocenianych sektorów gospodarki, a także sfery społecznej.

Większość ze zdefiniowanych oddziaływań będzie wywoływała jednoznaczne skutki pozytywne lub skutki o zmiennym charakterze, natomiast w przypadku pewnej grupy działań spodziewane jest wystąpienie oddziaływań negatywnych, i dla tych działań wskazane jest określenie rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących.

Analiza oddziaływań zawartych w rozdziale 6 i 7 wskazuje, że największe, negatywne skutki środowiskowe związane będą z realizacją projektów w dziedzinie infrastruktury, zwłaszcza drogowej, w mniejszym stopniu pozostałej (sieci wodociągowo-kanalizacyjnej). Proponowane działania zapobiegające, ograniczające lub rekompensujące negatywne skutki oddziaływań przedstawiono poniżej.

Do działań mających na celu zapobieganie i zmniejszanie szkodliwych oddziaływań na środowisko należy zaliczyć:

- Planowanie tras komunikacyjnych oraz lokalizacja sieci i urządzeń w sposób najmniej ingerujący w krajobraz, zwłaszcza w obszarach o dużym potencjale turystycznym. Proponowane rozwiązania łagodzące w tej kwestii to m.in.: unikanie przebiegania nowo projektowanych odcinków ciągów komunikacyjnych (drogowych) przez istniejące oraz planowane do ochrony obszary cenne przyrodniczo, w tym, ostoje NATURA 2000 oraz unikanie przebiegania nowo projektowanej infrastruktury przez istniejące oraz planowane do ochrony obszary cenne przyrodniczo, w tym, ostoje NATURA 2000.
- Ograniczenie strat ekologicznych i krajobrazowych na etapie lokalizacji infrastruktury transportowej, zwłaszcza przebiegającej przez obszary chronione w tym ostoje NATURA 2000.
- Prowadzenie działań technicznych i przestrzennych ograniczających negatywne skutki infrastruktury drogowej sprzyjających osiągnięciu wymaganych standardów jakości środowiska na terenach zamieszkania (np. ekrany akustyczne, wały ziemne, zieleń przydrożna, ciche nawierzchnie, zmiana struktury ruchu), a także na terenach cennych przyrodniczo i chronionych, przez które inwestycje te przebiegają (np. przejścia dla zwierząt, obudowa biologiczna dróg).
- Wykorzystanie lokalnego materiału ziemnego przy pracach wykończeniowych tak, aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych dla tego obszaru.
- Stosowanie zasady wariantowości, zwłaszcza w odniesieniu do przedsięwzięć liniowych, prowadzącej do wyboru optymalnego dla środowiska wariantu

inwestycyjnego, w tym zwłaszcza do wytyczenia przebiegu inwestycji w taki sposób, aby na jak najkrótszych odcinkach zagrażały terenom o najwyższych walorach przyrodniczych.

- Stosowanie środków administracyjnych, dotyczących etapu planowania danej inwestycji, przed przystąpieniem do jej realizacji. Dzięki ich zastosowaniu można zminimalizować potencjalny negatywny wpływ ograniczając jednocześnie konieczność stosowania kosztownych zabiegów technicznych.

Prowadzenie działań organizacyjno-administracyjnych, tj:

- wydawanie decyzji administracyjnych zgodnych z zasadami i wymaganiami ochrony środowiska;
- sprawne egzekwowanie zapisów określonych w decyzjach administracyjnych i przepisach prawnych;
- przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej na etapie planowania konkretnego przedsięwzięcia (np. w ramach oceny oddziaływania na środowisko);
- uwzględnianie zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego przy wyborze lokalizacji i opracowywaniu projektu inwestycji (np. zachowanie terenów zielonych i przyjaznej ludzom przestrzeni publicznej) oraz zachowanie wymogów ochrony krajobrazu;
- dostosowanie terminu przeprowadzania prac budowlanych czy remontowych do okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt, głównie ptaków, płazów i nietoperzy lub stworzenie siedlisk zastępczych (budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy);
- zaplanowanie prac remontowo-budowlanych w sposób minimalizujący niszczenie roślinności, terenów zielonych i krajobrazu oraz uwzględniając wykonywanie nowych nasadzeń drzew i krzewów, odtworzenie zniszczonych terenów zielonych w sąsiedztwie inwestycji;
- prowadzenie prac w obiektach zabytkowych zgodnie z wymogami ochrony zabytków;
- dostosowanie rodzaju i zakresu prac do wymogów ochrony przyrody – zwłaszcza w przypadku ekosystemów wodnych (np. przy realizacji inwestycji związanych z rozbudową szlaków wodnych) poprzez prowadzenie konsultacji przyrodniczych oraz poprzez zachowanie zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną;
- uwzględnianie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych.

Działania kompensacyjne mogą być natomiast wynikiem ocen szczegółowych na dalszych etapach planowania i wdrażania działań o charakterze przedsięwzięć, zwłaszcza na etapie ocen oddziaływania na środowisko, w przypadku wykazania potrzeby wdrażania rozwiązań kompensacyjnych. Z punktu widzenia projektowanego dokumentu, powinny to być rozwiązania związane głównie z działaniami infrastrukturalnymi, obejmującymi budowę/modernizację dróg, inwestycji w zakresie budowy infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej

Działania kompensacyjne powinny być ukierunkowane na:

- Straty zasobów przyrodniczych chronionych w ramach obszarów Natura 2000, tj. siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotem ochrony w tych obszarach.

- Straty w zasobach leśnych, w kompleksach i elementach zadrzewień.
- Straty w lokalnym krajobrazie (walory estetyczne).

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STRATEGII

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie wskazuje cele oraz projekty przewidziane do realizacji. Zgodnie z przedstawionymi założeniami Strategia dla niektórych projektów odnosi się do konkretnych lokalizacji, jednak nie dla wszystkich. Wobec tego dla przedsięwzięć, które nie odnoszą się do konkretnej lokalizacji, stosowanej technologii czy sposobu zarządzania procesem inwestycyjnym, należy przyjąć, iż na obecnym etapie prognozy można przyjąć jedynie założenia odnośnie charakteru planowanych projektów, bez wskazywania konkretnych rozwiązań dla projektów, które mogą przynieść negatywne oddziaływania. Zakłada się, że projekty mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, które są ważne dla rozwoju analizowanego obszaru gminy, będą mogły być realizowane pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań minimalizujących opisanych w rozdziale 8 niniejszej Prognozy.

W kontekście powyższego, trudno wskazywać precyzyjnie rozwiązania alternatywne. O rozwiązaniach alternatywnych nie można, więc mówić w kontekście ogólnej koncepcji strategii, ale na etapie jej wdrażania może się pojawić potrzeba/celowość wariantowania, uwzględniająca:

- wybór innych od pierwotnie zakładanych, funkcji dla poszczególnych obiektów/obszarów;
- wybór nieco innej koncepcji zagospodarowania/funkcjonowania poszczególnych obiektów/obszarów;
- zmiana priorytetów w doborze projektów inwestycyjnych (kolejność);
- wybór szczegółowych rozwiązań technicznych i architektonicznych oraz sposobów prowadzenia inwestycji.

Metodologia opracowania Prognozy nakazuje dokonanie propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do przewidywanych w projekcie dokumentu - rozwiązań, które pozwoliłyby osiągnąć zamierzone cele przy mniejszej skali uciążliwości i oddziaływań na różne aspekty środowiska (realizacja zamierzonych celów byłaby wówczas z punktu widzenia oddziaływań na środowisko bardziej efektywna – zostałyby osiągnięta przy niższych kosztach). Projekty przewidziane do realizacji w Strategii oddziałują na analizowane aspekty środowiska – większość ma jednak charakter neutralny, a spośród tych, które mają wpływ na środowisko, obserwuje się przewagę oddziaływań pozytywnych, nad negatywnymi. Oceniając wpływ na różne elementy środowiska należy zauważyć, że zmiany pozytywne będą „silne” – to znaczy istotne i zauważalne, podczas gdy prognozowane zmiany negatywne będą raczej przeważnie „słabe” (skala ich oddziaływania będzie raczej niewielka, lokalna i krótkotrwała).

Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, iż poszukiwanie rozwiązań alternatywnych (istotnych z punktu widzenia ograniczania oddziaływania na środowisko) w przypadku inwestycji proekologicznych (o dużym efekcie ekologicznym), jest niepotrzebne.

Natomiast w przypadku przedsięwzięć, które mogą kwalifikować się do grupy mogących znacząco oddziaływać na środowisko, m.in.:

- budowy i przebudowy infrastruktury drogowej,
- budowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych (sanitarnych, deszczowych),
- rekultywacja składowiska odpadów,

analiza rozwiązań alternatywnych będzie elementem oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej w ramach uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej przed ich realizacją.

10. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STRATEGII ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Strategia musi podlegać odpowiedniemu systemowi monitorowania. Monitoring dotyczy oceny przebiegu realizacji strategii - to znaczy jej celów.

System monitoringu w przypadku Strategii będzie polegał na gromadzeniu i agregowaniu informacji o stanie jej realizacji. Najważniejszą jednak funkcją jest identyfikacja barier i problemów związanych z realizacją i osiągnięciem celów. Proces monitoringu będzie polegał na zbudowaniu narzędzia sprawozdawczości i wskazaniu osób odpowiedzialnych za zbieranie i analizę danych. Okres sprawozdawczy powinien być nie krótszy niż pół roku.

Proces monitoringu będzie polegał na zbudowaniu narzędzia sprawozdawczości i wskazaniu osób odpowiedzialnych za zbieranie i analizę danych. Proponowane do wdrożenia etapy monitorowania strategii zestawione zostały w tabeli poniżej.

Etap	Zadania	Wyniki i procedury
Zbieranie danych i informacji	zbieranie danych	materiał stanowiący podstawę do analiz i ocen
Analiza danych i informacji	uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych	agregacja danych
Przygotowywanie raportów	zestawienie otrzymanych danych w raporty	tworzenie półrocznych raportów
Ocena wyników (porównanie z aktualnymi normami)	ocena porównawcza osiągniętych wyników z założeniami	określenie stopnia wykonania
Identyfikacja odchyłeń	ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami	przygotowanie materiału dla dalszych działań - określenie założeń zarządzania w sytuacjach kryzysu
Analiza przyczyn odchyłeń	poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji	przygotowanie materiału dla dalszych działań
Planowanie korekty	zmiana dotychczasowych metod realizacji bądź wprowadzenie nowych	określenie i akceptacja działań korygujących

Źródło: projekt dokumentu Strategii

Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników postępu osiągnięcia celów. Konieczne zatem będzie opracowanie wskaźników agregujących wyniki działań podejmowanych na rzecz rozwoju Gminy. Ich opracowanie będzie jednym z pierwszych zadań podmiotu/osób/ realizującego proces monitoringu.

Ze względu na specyfikę projektów przewidzianych do realizacji w Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie proponuje się, aby monitoring środowiskowy przeprowadzać **co roku w ciągu realizacji Strategii**.

11. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na położenie obszaru objętego Strategią nie istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania transgranicznego projektów realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Gminy Białosłowie.

12. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Podczas opracowywania Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii zachowano staranność przy formułowaniu problemów oraz ich ocenie. Jednak całkowite uniknięcie niepewności jest niemożliwe, zwłaszcza w przypadku ewentualnych luk we współczesnej wiedzy czy informacji o stanie środowiska. Wynika to z faktu, iż projektowany dokument Strategii, odznacza się dość dużym stopniem ogólności w formułowanych zagadnieniach.

Ponadto, do podstawowych trudności, które są istotne przy ustalaniu istniejącego stanu środowiska, jego zagrożeń, w tym zdrowia ludzi, a także przy ustalaniu tendencji zachodzących w środowisku, zaliczyć należy poniższe:

- brak precyzyjnej lokalizacji poszczególnych inwestycji, stosowanej technologii czy sposobu zarządzania procesem inwestycyjnym, wpływa na celność formułowanych zagrożeń;
- brak jednoznacznych wskazań zmian zachodzących w środowisku na przestrzeni ostatnich lat lub brak formułowania jednoznacznych wniosków będących wynikiem braku stałego, systematycznego monitorowania stanu środowiska przez instytucje państwowe;
- rozbieżności w dokumentach diagnozujących stan środowiska w zakresie wskaźników stanu różnych elementów środowiska, co może wynikać z odmiennych okresów, w których te dokumenty były opracowywane, a przy tym zwykle dane odnoszą się do lat wcześniejszych przez co nie wskazują na stan obecny środowiska, itp.

Minimalizację ewentualnych trudności zaistniałych przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko dla tego dokumentu, osiągnięto poprzez:

- analizę możliwie obszernych danych przyrodniczych, wykorzystując wiele istniejących dokumentów, zwłaszcza o charakterze regionalnym;
- przeanalizowanie prognoz oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów strategicznych funkcjonujących w kraju;
- współpracę i konsultacje z zespołem autorów opracowujących projekt Strategii;
- dobranie właściwej metodyki prognozowania skutków środowiskowych projektowanego dokumentu i prawidłową organizację prac.

13. PODSUMOWANIE

Ocena projektów zaplanowanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie nie wskazuje na obecnym etapie na możliwość występowania znacznych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na ludzi. Wynika to między innymi z faktu braku informacji o lokalizacji niektórych, planowanych projektów, czy też szczegółowości zapisów projektów. Analiza zapisów projektu Strategii pozwala stwierdzić, że planowane projekty mają charakter prośrodowiskowy oraz prospołeczny. Będą realizowane w celu podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Białośliwie.

Podsumowując jeszcze raz należy podkreślić, że analizowany projekt Strategii, z punktu widzenia oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska, w swoich zamierzeniach nie generuje poważnych konfliktów środowiskowych i przestrzennych. Wiele projektów jest poświęconych ochronie środowiska; nie planuje się wysoce uciążliwych przedsięwzięć. Część projektów zaplanowanych do realizacji ma charakter wybitnie lokalny, na terenach zurbanizowanych. Nie przewiduje się również żadnych oddziaływań transgranicznych.

W tym kontekście, ze względu na spodziewane istotne korzyści społeczno-gospodarcze, przewidywane koszty środowiskowe można ocenić jako „akceptowalne”.

BIBLIOGRAFIA

1. Bank Danych Regionalnych, GUS;
2. Bilans zasobów złóż kopalnych w Polsce według stanu na dzień 31.12.2013. Państwowy Instytut Geologiczny. Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa. 2014.
3. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>
4. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030;
5. Europa 2020 - Strona Komisji Europejskiej/Europa 2020 - http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-anutshell/priorities/index_pl.htm
6. Gmina wiejska Białośliwie. Statystyczne Vademecum Samorządowca. Urząd Statystyczny w Poznaniu. 2015.
7. Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Powiecie Pilskim w roku 2014. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Konin. 2015
8. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000;
9. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

10. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego. Regiony, Miasta, Obszary wiejskie. 2010-2020. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2010.
11. Krajowa Polityka Miejska. <http://www.mir.gov.pl/>
12. Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju;
13. Lokalny Program Rewitalizacji
14. Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego. Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P., Poznań 2008.
15. Ocena jakości wód powierzchniowych w województwie wielkopolskim. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Poznań.
16. Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2014 roku. WIOS, Poznań. 2015
17. Ocena stanu jednolitych części wód za rok 2014 z uwzględnieniem oceny spełnienia wymagań dla obszarów chronionych. WIOS Poznań. 2015
18. Ochrona dziko żyjących zwierząt przy inwestycjach drogowych w Polsce. Kurek R. T., Stowarzyszenie Pracownia Na Rzecz Wszystkich Istot. Bystra. 2007.
19. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry
20. Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016;
21. Polityka Transportowa Państwa na lata 2006 - 2015. <http://archiwum-ukie.polskawue.gov.pl>
22. *Polska 2030. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności* (DSRK). Dokument ten wynika z debaty krajowej przeprowadzonej w 2009 roku. Jej wyniki ujęte zostały w postaci dokumentu „Raport Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” oraz stanowiły podstawę do określenia długookresowej strategii rozwoju kraju
23. Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach. Kurek R. T., Stowarzyszenie Pracownia Na Rzecz Wszystkich Istot. Bystra. 2010
24. Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwała nr XXXIX/769/13 z dnia 25 listopada 2013r.
25. PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2014 – 2020. <http://www.minrol.gov.pl/pol/Wsparcie-rolnictwa-i-rybolowstwa/PROW-2014-2020>
26. Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014. Poznań. 2015.
27. REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA WIELKOPOLSKI NA LATA 2015 – 2020. AKTUALIZACJA <http://iw.org.pl/pl/inteligentne-specjalizacje>
28. Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Poznań. 2015.
29. Standardowy Formularz Danych. <http://natura2000.gdos.gov.pl>.
30. Strategia Rozwoju Kraju 2020.
31. Strategia Rozwoju Kraju w latach 2007- 2015;
32. Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020, Wersja do konsultacji społecznych, luty 2014.
33. STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA I RYBACTWA NA LATA 2012-2020. <http://www.minrol.gov.pl/pol/Informacje-branzowe/Strategia-zrownowazonego-rozwoju-wsi-rolnictwa-i-rybactwa-na-lata-2012-2020>
34. Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020). <http://www.mos.gov.pl>.
35. Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze. Grudzień 2009.
36. Założenia Strategii Rozwoju Polski Zachodniej, Polska zachodnia 2020. Wersja do konsultacji społecznych, publikacja: luty 2014,s. 7.

37. WIELKOPOLSKA 2020. ZAKTUALIZOWANA STRATEGIA ROZWOJU
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2020 ROKU.
<http://www.wrpo.wielkopolskie.pl/>
38. WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020.
<http://www.wrpo.wielkopolskie.pl>
39. Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. Chylarecki
P., Paślawska A., Szczecin 2008.
40. Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych.
Stryjecki M., Mielniczuk K., GDOŚ. Warszawa. 2011.